GAZETA SF

49

Revistă electronică de artă şi literatură speculativă

fanzin.clubsf.ro

Gazeta SF nr.**49**/ aprilie 2015

Revistă electronică de artă şi literatură speculativă

http://fanzin.clubsf.ro

Redactor şef: Alexandru LAMBA

Redactor şef-adjunct: Alexandru Ioan DESPINA

Redactia : Mircea NANU-MUNTEAN,

Bogdan S. POPESCU,

Sorin TRASCU,

Mihaela MARCU,

Marcel GHERMAN,

Teodora MATEI

Contribuții grafice: John DOBRO

Editor / Director George SAUCIUC

SUMAR

Editorial

- Gânduri după Final Frontier (de Alexandru Lamba)

Povestiri

- Bolovanul (de Daniel Barbu)
- Desert – cordon ombilical (de Andreea-Mihaela Coman)
- Sămânța (de Mihaela-Alexandra Raşcu)
- Escape Room (de Luminița Rusu)

Foileton

- Orășelul lupilor (I) (de Bianca Alexandra Horbovanu)

Traduceri

- Jack Spintecătorul (III) (de Gerd Maximovič)

Recenzii

- „Iubire şi moarte pentru totdeauna” de Liviu Surugiu (de Teodora Matei)
- „9 istorii reutilizate” de Eugen Lenghel (de Alexandru Lamba)
- „Orașul Ambasadei” de China Mieville (de Irving T. Creve)

Experiment SF

- Experimentul literar „Republica” la final (de Alexandru Lamba)

Opinii

- Părere de cititor: Top 10 reguli pentru o carte FSF foarte bună (de Miloș Dumbraci)

Eseuri

- Jean Baudrillard şi Deşertul realităţii (de Marcel Gherman)

Bandă desenată

- Cu ce rămâi (de Alexandru Lamba)

Artă imaginară

- Coperte potrivite VIII (de John Dobro)

Noi apariții editoriale

- Noi apariții editoriale – SFFH, autori români

Interviu

- Interviu cu scriitorul Florentin Haidamac

EDITORIAL

Gânduri după Final Frontier (de Alexandru Lamba)

Nici nu s-a terminat bine Final Frontier, că ecourile au și început să apară. Unele de bine, altele de rău, fiecare după cum a perceput, simțit, resimțit și trăit evenimentul. Personal, nu pot spune decât că participarea la această întrunire de pasionați de SF & F a fost mai mult decât plăcută. Cum altfel ți-ar putea părea o petrecere de două zile la care te întâlnești cu o mulțime de oameni (dintre care cu unii ai stat de vorbă ore-n șir, dar numai virtual) de care te leagă aceleași pasiuni? Sigur, au existat și unele mici neajunsuri logistice, nu vreau să le mai trec și eu în revistă, au făcut-o alții destul, mai ales că eu abia de le-am băgat de seamă și, probabil, la fel s-a întâmplat și cu ceilalți care, la fel ca mine, s-au simțit în largul lor în clubul de gameri. Când ești printre prieteni, ți-ajunge și un hol de cămin studențesc, darămite un club. Nu știu cum a arătat evenimentul privit de dincolo de tarabă, dar de dincoace, toate bune! Dar destul cu logistica, să trecem la lucrurile cu adevărat importante.

1

Dacă ai venit să cumperi, ai avut de unde. S-au găsit cărți de la Nemira, Paladin, Millennium, Tracus Arte, Tritonic și Crux Publishing. Titluri românești și internaționale, de la adevăratele pietre de hotar, la debuturile proaspăt ieșite de la presă. S-au găsit jocuri și jucării, tricouri și alte suveniruri tematice.

Dacă ai venit pentru evenimente, sper că te-ai bucurat – la fel ca mine – de intrarea oficială pe piața de carte a editurii Crux Publishing, intrare care a coincis cu lansarea a nu mai puțin de trei titluri românești din aria fantasticului. Sau de reapariția atât de așteptată a ediției pe hârtie a revistei Galileo. Sau, de ce nu?, de concursul anunțat de editura Nemira, odată cu face-lift-ul aplicat colecției Nautilus.

Dacă ai venit să stai de vorbă, ai avut cu cine. Foarte mulți dintre mai-marii SF & F-ului românesc au fost prezenți la eveniment. Scriitori consacrați, editori cu state vechi, traducători, critici și, nu în ultimul rând, bloggeri și fani de SF

plini de doxă, s-au întâlnit cu toții, iar subiectele care s-au discutat au fost multe și variate, de la lansări de cărți la dezbateri libere pe teme de interes.

Am analizat revistele și publicațiile, ne-am bucurat că le avem, că sunt de diferite nivele de abordabilitate și permit o ascensiune lină a autorului (deși încă asta nu foarte clar pentru toată lumea) de la debut online la volum propriu, că (mai) organizăm evenimente, că avem cenacluri, că suntem vii și dăm din picioare.

Bun, până aici toate bune și frumoase. Am vorbit, ne-am simțit bine, am pălăvrăgit, suntem în cărți! Dar o întrebare venea, pleca și revenea, sub diferite forme, ca umbra unui Nazgul peste noi, să ne pună pe gânduri și să ne strice buna dispoziție: „Ce vrea, de fapt, FANDOMUL?”

Putem s-o întoarcem pe toate fețele: „De ce nu publică Nemira autori români?” (ceea ce, de fapt, face, dar nu în prim-plan), „De ce nu prea se vând cărți românești?”, „De ce nu se citește SF românește?”, „De ce sunt preferați autorii străini (anglo-saxoni cu precădere)?”, de ce?, de ce?, de ce?, întrebarea tot aceeași rămâne: „Ce vrea, domn`le, cititorul român de SF, care-o fi el, de nu-i place ce găsește prin cărțile autorilor conaționali?”.

2

Cam asta ar fi, sintetizată atât de bine de către domnul Mircea Naidin, esența problemei: „Ce vrea fata de acolo, cu părul verde și tatuaj?”. Ei, cam asta ar trebui să dibuim și, mai ales, să oferim fandomului. Pentru că fandomul nu suntem numai noi, cei implicați într-un fel sau altul în fenomen și care ne citim unii altora scrierile și ni le criticăm. Nu, nici poveste! Fandomul, adevăratul fandom, ar trebui să fie toată acea mare de tineri care abia așteaptă un nou episod în 3D și HD din „Star Wars”, toți copiii care citesc „Harry Potter”, toți cei care-l citesc pe Bruce Sterling sau Joe Abercrombie direct în engleză, pe e-reader. Ca să nu mai vorbim de toți cei care abia așteaptă noul sezon din „Game of thrones”.

Au fost oare aceștia prezenți la eveniment? Știu ei că noi existăm? Ei, aici e problema!

Acum, haideți să vedem cum o rezolvăm…

POVESTIRI

Bolovanul
(de Daniel Barbu)

Gândesc! Din nefericire, asta-i tot ce mai pot face: să gândesc. Şi nu sunt nici două ceasuri de când puteam face orice altceva. Două ceasuri care m-au transformat, m-au reconstruit, separând pe vecie tot ce-am fost de orice-aş mai putea fi vreodată. Deşi îmi păstrez neştirbită memoria, oricât m-aş strădui să-mi amintesc ceva de ieri sau de-acum un an, nu-mi pot muta gândul de la cele două ceasuri în care n-am fost nici ce eram şi nici ce sunt sau ce voi fi. Cele două ceasuri fatidice care-au început când…

…mă căţăram cu îndârjire pe peretele abrupt, străbătând asimptotic traseul către custura ce părea atât de accesibilă azi-dimineaţă, privită de jos, de la baza muntelui. Înaintam la limita epuizări, sabotat de soarele amiezii care-şi arunca razele perpendicular pe falia pe care-o escaladam, micşorând umbrele până la dispariţie şi ascunzând proeminenţele în griul uniform al stâncii, împiedicându-mă astfel să zăresc prizele tot mai rare pe măsură ce urcam. Rucsacul se transformase într-un lest variabil, îngreunându-se parcă şi îndemnându-mă să caut explicaţii logice pentru câştigul lui în greutate: rarefierea aerului la înălţime micşorase forţa arhimedică în detrimentul gravitaţiei (aiurea), transpiraţia mea transferată pânzei rucsacului îi crescuse masa (!?).

Mă opream des şi comparam distanţa parcursă cu cea rămasă până la muchia custurii. Evaluarea părea foarte avantajoasă gândind matematic, însă o singură privire aruncată-n sus era suficientă să-mi anuleze iarăşi optimismul. Ceasul arăta ora două. După calculele făcute la plecare, trebuia să fiu sus deja, dar eu ştiam că nu voi ajunge pe muchie până-n ora trei. Am găsit, săpată-n stâncă, o treaptă care mi-a permis un scurt răgaz. Pentru prima dată de la începutul escaladei mi-am aşezat ambele tălpi în acelaşi plan, permiţându-mi o pauză binemeritată. După câteva minute de odihnă, distanţa până pe creastă se micşorase considerabil – psihologic vorbind. Am întrerupt pauza şi am pornit

mai departe, animat de competiţia cu mine însumi şi hotărât să nu-mi stric recordul de anul trecut.

Am simţit deodată o arsură în palma stângă, cea cu care apucasem o priză aparent netedă. Picioarele-mi erau încă pe treapta unde făcusem popasul, aşa că mi-am putut retrage mâna să văd în ce m-am zgâriat. Piatra de care mă prinsesem era într-adevăr lipsită de asperităţi, n-ar fi putut să mă rănească, probabil mă muşcase vreo insectă. M-am uitat în palmă şi n-am văzut urma niciunei muşcături, pielea era intactă, deşi simţeam în continuare usturimea puternică. Asemenea unui animal rănit, mi-am lins palma pentru a ostoi durerea şi-am constatat că nu simt niciun gust, nici măcar gustul pe care ştiam că-l are pielea mea. Intrigat, am dus la nas palma suferindă şi-am inspirat în mod repetat, uimit de faptul că, aparent, îmi pierdusem şi simţul mirosului. Mi-am căutat o poziţie mai bună şi m-am apropiat de proeminenţa care mă intriga acum şi mai mult. Privită de aproape, era într-adevăr deosebit de circumspectă, dar nu în sensul în care mă aşteptam. Nu numai că n-avea asperităţi, dimpotrivă, era perfect lucioasă, precum o marmură polişată cu cel mai fin abraziv. Se reliefa din munte ca orice altă proeminenţă, însă nu făcea parte din ansamblu. Camuflată de la distanţă de culoarea gri pepit, ieşea în evidenţă la o privire mai atentă, separându-se de muntele care-o încastra, asemenea perlei îngropate în metalul unei bijuterii. Am fost tentat s-o pipăi, dar am simţit iarăşi usturimea din palmă şi mi-am retras mâna temător, mulţumindu-mă în continuare s-o privesc curios.

Poziţia incomodă m-a obligat destul de repede să revin cu picioarele pe treapta de sub mine. Abia atunci am realizat că-n jurul meu se lăsase o linişte nefirească, lipsită de orice zgomot de fond, o linişte care-mi afecta echilibrul, impunându-mi un nou popas. Mi-am scos anevoie rucsacul şi l-am aşezat lângă mine, pe treapta suficient de lată. M-am întors cu faţa spre hău şi m-am sprijinit cu spatele de stâncă, asigurându-mă împotriva ameţelii ce se prefigura. Noua poziţie mi-a alungat instantaneu durerea de picioare. De fapt, nu mai simţeam nici oboseala, nu mai simţeam absolut nimic, nici măcar usturimea din palmă.

Privirea mi-a coborât involuntar către bolovănişul de la baza muntelui, sortat de gravitaţia care-l aranjase în cădere: împrăştiate neuniform pe suprafaţa orizontală şi înierbată, ajungând la distanţe apreciabile, tronau câteva stânci uriaşe; mai aproape de baza muntelui urmau grupări de roci ţăndărite, din ce în ce mai mici şi din ce în ce mai dese, până când se uneau toate într-un covor

aproape vertical de grohotiş acoperit în partea de sus cu un val de nisip. Toate astea le mai văzusem şi înainte, însă privirea mi-a fost atrasă acum de altceva. Dincolo de stâncile mari, mult mai departe de baza muntelui, acoperiţi în mare parte de jnepeniş, se iţeau câţiva bolovani aparte. Atât cât reuşeam să-i zăresc printre jnepeni, aveau toţi cam aceeaşi mărime, aceeaşi culoare şi aceeaşi formă. Adică, formele variau de la unul la altul, dar îi asemuiam eu prin faptul că toţi erau diferiţi de rocile de la baza muntelui. Erau bolovani rotunjiţi, fără colţuri sau muchii, ce nu păreau desprinşi din munte asemenea celorlalţi, ci aduceau mai degrabă cu pietrele de râu şlefuite de-a lungul anilor de apă şi nisip. Şi, deodată, am înţeles de ce mi-au atras atenţia abia acum: văzuţi de aici, de la înălţime, semănau la formă şi culoare cu proeminenţa lucioasă care-mi provocase usturimea din palmă. Probabil de asta-i ignorasem înainte, pentru că nu avusesem cu ce-i compara. Aşa cum se ascundeau acolo, iţindu-se vag dintre jnepeni, era greu să-i remarci fără să-i cauţi. Iar eu îi căutasem, inconştient, abia după ce mă incitase piatra lucioasă.

Gândindu-mă iarăşi la piatră, mi s-a părut suspectă dispariţia subită a arsurii din palmă şi mi-am strâns pumnul cu putere, încercând să mai găsesc ceva din usturimea care-mi întrerupsese escalada. Cu un calm nefiresc pentru situaţia în care mă găseam, am constatat că-mi dispăruse şi simţul tactil: nu mai simţeam presiunea pumnului strâns. Mi-am privit curios mâna şi am văzut, în podul palmei, patru găuri lăsate de apăsarea degetelor. Nedumerit, am întins palma, răşchirându-mi degetele pentru a face pielea să revină la forma iniţială. Spre surprinderea mea, în podul palmei s-au păstrat perfect cele patru găuri. Mi-am mutat privirea pe vârfurile degetelor şi le-am descoperit turtite, ca şi cum apăsarea le-ar fi modelat asemenea unor degete de plastilină. Le-am comparat cu cele de la mâna dreaptă şi m-am convins că nu-i o iluzie, strângerea pumnului îmi deformase şi degetele odată cu podul palmei. Curiozitatea mi-a învins spaima care-ncepuse să se înfiripe şi m-am trezit încercând să refac forma degetelor, roluindu-le cu mâna dreaptă asemenea unui modelator în lut. În ciuda legilor bunului simţ, am reuşit. Vârfurile degetelor mi s-au alungit fără să simt vreo durere, comportându-se ca o cocă şi rămânând în final la forma pe care le-am dat-o. Am conştientizat fără mirare absurditatea faptului şi, împins de-o curiozitate bolnavă, am continuat operaţia, alungindu-mi degetele până când s-au transformat în nişte gheare diforme. Privirea mi-a alunecat atunci către palma dreaptă şi am constatat că aceasta se deformase la rândul ei, necontrolat,

dovedindu-se la fel de moale şi nerespectându-şi rolul de instrument de modelaj. Mâinile mele se comportau ca două bucăţi de lut cu acelaşi indice de plasticitate.

În sfârşit, m-a cuprins teama! Mi-am pierdut curiozitatea de mai devreme şi am înţeles tardiv ceea ce pot face cu mine însumi. Corpul meu căpătase proprietăţi plastice, iar eu, lipsit de judecată, îl foloseam ca pe un calup de plastilină. O spaimă din ce în ce mai mare îmi creiona în minte, una după alta, posibile finaluri ale coşmarului în care mă descoperisem, împiedicându-mă să întrezăresc vreo şansă de scăpare. Curând am înţeles că, oricum, nu mai pot influenţa destinul grotesc care-mi fusese hărăzit: încercări zadarnice mi-au dovedit că nu-mi mai puteam controla membrele. Puteam doar să privesc. La un moment dat, gâtul meu a cedat şi capul mi-a alunecat până când bărbia mi s-a proptit în piept. Abia atunci mi-am văzut picioarele şi am realizat cu groază că, sub greutatea propriului corp, acestea se deformaseră, turtindu-se şi îngroşându-se, arătând acum precum doi butuci informi, grosimea lor depăşind deja lăţimea treptei pe care stăteam. Şi bustul mi se scurtase, construindu-mi o burtă de obez, iar mâinile îmi atârnau mai subţiri şi mai lungi ca niciodată, palmele ajungându-mi acum la nivelul tălpilor. Capul nu mi-l puteam vedea, însă, judecând după noua lege care-mi guverna întreg corpul, nu cred să fi rămas nici el neafectat.

Minutele se scurgeau implacabil, iar eu priveam neputincios cum corpul mi se deformează asemenea unei lumânări ce stă la soare. Am realizat că, foarte curând, centrul meu de greutate va trece dincolo de marginea treptei de piatră. Deja nu-mi mai vedeam palmele, care atârnau mai jos de bocanci, dincolo de limita mea de vizibilitate. Ultimul gând pe care l-am avut sus, pe munte, s-a îndreptat către piatra şlefuită care iniţiase coşmarul meu din ultimele două ceasuri.

Apoi am început să mă rostogolesc. Mai întâi poticnit, mâinile mele alungite opunându-se mişcării de rotaţie, apoi din ce în ce mai repede, pe măsură ce izbiturile căderii modelau masa corpului meu, apropiind-o treptat de forma sferică. Ajungând spre baza muntelui, sferoidul în care mă transformasem a început să înglobeze nisip şi bucăţi de rocă din grămada de grohotiş adunată la marginea poienii înierbate. Dincolo de stâncile uriaşe, viteza de rostogolire a scăzut simţitor, până când tufele de jnepeni mi-au oprit complet rotirea, fixându-mă cu privirea spre pământ şi lipsindu-mă, probabil pentru totdeauna, de simţul văzului. Cum celelalte simţuri le pierdusem încă dinainte, acum nu mai sunt

decât o masă amorfă, lipsită de orice simţire. Mi-am imaginat forma pe care-o căpătasem şi am înţeles că nu pot fi altfel decât bolovanii rotunjiţi pe care-i văzusem de sus, printre jnepeni. Aşa, deci! Acum sunt şi eu un bolovan. Un bolovan gânditor…

…Pentru că, după cum vă spuneam, gândesc! Şi asta-i tot ce mai pot face.

Desert – cordon ombilical
(de Andreea-Mihaela Coman)

Micul dejun.

Cu degetele goale, striveam pământul rece de sub picioarele mele. Mă simțeam ca și cum tot ce exista se desfășura într-o formă chirurgicală. Toata lumea se purta cu mănuși, niciodată colorate și așteptau tăcuți răspunsurile dorite. Mi-aș fi dorit ca pe piatra funerară să scrie: „Sfâșiată de dinți, captivă printre gloanțe, acum îmi număr universurile”. Atât era de ajuns, mi-am zis, oricine va trece pe acolo va ști cum am vrut să trăiesc și uite așa îmi încolțeam o voință în suflete diverse. Însă exista o barieră mult mai mare, o perdea atât de groasă încât zidul Berlinului era parcă un punct in miile de puncte desenate într-un tablou. Nimeni nu putea să trăiască, să citească cheia libertății, să-și muște buza cu o fervoare de nou-născut. După care am înțeles:

— Totul este în siguranță atunci când există limite. De ce să riscăm o gură de rai pentru o mare de iad dulce?

E un amuzament groaznic să te holbezi la aceste grămezi de carne care sunt ținute în viață doar de un val de circuit sangvin. Așa o încântare când vezi niște obraji îmbujorați de cuvintele dulci care răsună printre buzele unui tânăr fermecător. Așa o sperietură când vezi cum sângele țâșnește de la o tăietură cu cuțitul într-un registru casnic sau sinucigaș. Așa de viclean când vezi cum înflorește trandafirul, o doamnă neînduplecată, deținând propriile arme împotriva cuvintelor mincinoase, o doamnă trufașă și atrăgătoare în același timp. Așa stăteam și eu pe o bordură a morților, denumită Aleea Viitorului.

— Hmm, am străbătut aleea când eram încă în viață însă nu m-a dus nicăieri. Oare acest trup bântuitor va avea mai multe reușite? Și totuși nu cred că e timpul. Existau anumite momente pentru anumite clipe care se vor petrece sub anumite circumstanțe calculate cu o anumită finețe. Așa eram eu, deși nu prea bună la calcule.

Da, mi-am recunoscut, Amelia trebuia să renască. Nu împachetată în nici un raft în vreo memorie, nu ștearsă cu buretele zilei de mâine, nici îmbunătățită cu accesoriile unei noi lumi. Doar conservată. Însă răsfoind prin catalogul de personalități, m-am regăsit ca Angela. Cimitirul îmi impunea asta. Locul împânzit de crucile celor ce au fost impunea o soluție analogă pentru o problemă digitală.

În timp ce mi-am mai aprins încă o țigară, priveam cerul. Atât de limpede și albastru, arăta ca un nesfârșit copil.

— Ah! Carnea asta mocnește sub unghie, nu mă lasă să-mi respir cuvintele, e atât de dură și zgârie!

— Oare ce s-o ascunde după cer? Probabil trebuie să fie ceva atât de întunecat încât toată puritatea ni se dezvăluie, nouă, oamenilor rataţi ce îndrăznim să îl privim. Și m-am gândit, mult, și mi s-a făcut frică.

— Oare? Oare suntem noi distracția altei forme de viață? Suntem noi niște măscărici pe o scenă mare și cineva râde de absurditatea vieții noastre? Nu e cerul un ecran pentru întunecații de dincolo? Dar cine sunt ei, privitorii care ne urmăresc ronțăind morții noștri?

Prânzul.

Iar mi-au mucegăit nervii, devine deja inestetic. A treia ureche a auzit sirena crucii, atât de scârțâitoare dar vitală, ca un poștaș al nefericirii. O aud că țipă ca la piață:

— Înghițim neregularitățile, intrați, vă rupem cercul vieții, îl sfărâmăm și mestecăm, acum și la ofertă unică!

Cum să se plictisească oamenii dacă jungla claxonează, dacă funcționăm pe patru roți sau dacă vânăm ca niște atotputernici compasiunea…

— Măsuța de sticlă încă rezistă.

— Cum?

— Am aruncat pe ea lichidul unei cofeine, literele bântuite de strămoși, foarfecele l-am pitit să nu mă vadă, am pus coatele pline de apatie, scrumiera urla de cenușa-i permanentă…

— Au putrezit literele astea românești, mă uit adânc în voma lor și de fiecare dată parcă au altă culoare de palincă.

— Cărțile? Mi se par întâia minune a lumii iar dacă ar fi ființe probabil cele șapte clișeice s-ar înclina în fața lor, cu smerenie și lacrimi dulci.

— Ce n-aș da să nasc niște lacrimi acum, ale mele, să le adun într-o cutie și să le îngrop în pământul mormântului meu. Aș lăsa drept piatră funerară o sticlă din cristalul cel mai pur, să-mi strălucească patriotismul, singurul pe care îl știu. M-aș holba ore, zile, luni, la transparența ei, numai să-mi deslușesc menirea, să obosesc căutând, să renunț, să leșin și să-mi revin în fire, iar apoi să simt durerea lui Sisif.

Cina.

Șablonul viitorului s-a dovedit un spațiu de depozitare în care secretele curg ca lacrima cea nevinovată preconizată de creștinism. Oglinda se închide miraculos datorită fricii de a descoperi secretul acela trasat de contururile unui destin mașinal. Acum zâmbetul prinde paloarea unei lumini mult prea incestuoase pe care dunga neagră definește uniforma unui rudimentar slab în inelul colectivului. Interiorul unui secret va orbi, oricâtă sete ar exista, pentru că frigul uimește prin sentimentul de frică.

— Vino, mi-a zis vocea, ca și cum eu am evadat și gratiile mi-au cuprins libertatea.

Abuzul zâmbește și el în stilul unui criminal care își caută conștiința în gunoiul de ieri. Iar dacă supunerea e singura cale de a mătura toate sentimentele pe care le-am ascuns în microscop, oare de ce lupt în continuare pentru a obține acea paloare a ființei ca existentă? Încălcarea principiilor care sunt blocate în sertarul universului mă captivează datorită diamantului născut din fumul de țigară.

— Să-mi asum riscul pentru această îndepărtare care nu-mi acordă dreptul de a respira viciul meu corect? Cum să justific asta? Cum să nu-mi permit nici o reacție când celulele mă săgetează în cel mai groaznic mod? Și când toate privirile au fost ațintite, parcă am întrerupt ciclul păsării Phoenix. Nu am renăscut, pur și simplu mi-am dat seama că organul situat în stânga pieptului a îndrăznit o bătaie. Nici nu îi pot spune pe nume, organul e o tehnicitate care îmi permite dreptul de a o folosi în modul cel mai corespunzător. Atunci, da, atunci am realizat că în sfârșit pot reuși o existență demnă de capacitățile neuronale.

Rebeliunea a căpătat așadar o altă semnificație, era pur și simplu un alt canal prin care vena își circula destinul.

— Oh, ce previzibilă mă dovedesc. Am murit fără să vreau și m-am trezit mort știind că groapa a fost săpată.

Ridurile galbene își celebrau zonele ca și cum își puneau amprenta pe fiecare cicatrice pentru care am vărsat o lacrimă. Iar lacrima mi-a cutremurat fiecare firicel de mit. Și am refuzat să zâmbesc când trecutul mi-a arătat pioșenie și armonie, mi se părea mult prea fals să fiu de acord cu această stagnare de nedreptate în fața a ceea ce numeam eu Evoluție.

Fantoma șoptea cu glasul speriat că poate îl adorăm, chiar se pregătise festiv pentru farsa plănuită de ani întregi. Pălăria era o glumă mult prea răsuflată căci cine mai adoptă un stil fermecător atunci când încearcă producerea unui infarct ancestral? Lama cuțitului se presupunea a fi singura unealtă a adevărului dar s-a tocit. Și-a pierdut tinerețea în căutarea acelui adevăr. Copiii fugeau, copacii au înlemnit, coroanele au înflorit iar condica a fost semnată, copitele zburdau năvalnic pentru ochii plini de cruciadă, comemorarea a fost hrănită, contele a fost puterea iar copilul slab a fost cina.

— O săgeată a înfipt două lacrimi, una din vinovăție și una din dragoste. Iar deasupra acelui munte, răul parcă lenevea la soare, zicând: „Oh, nu știai, tu, munte, că mi-am făcut un val în memoria lacrimii de ieri?”

Am zâmbit pentru cei ce mai încearcă și am plâns pentru un alt suflet. Când am văzut clarvăzătorul am știut că îmi trebuie o îmbrățișare, acea îmbrățișare plină de obligația din naștere, un braț al mamei mele încălzit la temperatura unui spirit matern.

— Mi se încurcă limba maternă, chiar, oare de ce de fiecare dată când am nevoie de doza de curaj, limba încurcă seringa? Mi-a fost injectată o porție de viitor care nu e așa dulce ca tortul alb plin de rafturi negre.

— Unde s-a ascuns așadar onoarea? În ce pahar sau în ce farfurie?

— Aparențele ne mențin în curcubeul pe care l-am creat atunci când cerul era mult prea monoton. Răspundem în neștire la întrebări fără răspuns concret și încercăm să nu depășim acel concret, este mult prea periculos ce se află dincolo. Și am început să fiu suspectă. Am început să desenez un tablou în care încrederea era evaluată la un nivel neaccesibil colectivului. Astfel, m-am încumetat să adopt intriga acelui lipicios de viață.

— Unde e secretul? Cum să realizez apropierea de acel secret?

— Am privit secretul în ochi și căutam secretele. Un singur glonț a fost de ajuns și am strâns traiectoria vieții în mâinile secretului. Cum să-mi explic altfel zâmbetul sufocant al trecutului?

Făceam din fatal o cină delicioasă când, pe nespusă masă, am descoperit indiferența de a pătrunde în visul inimii. Și ei se rugau. Eu nu înțelegeam ce rost avea această legănare și acest patos indus de rugăciunile lor. Încercam să înțeleg această înfometare pentru sufletul spiritual dat de Dumnezeu, zis acel unic salvator de blestemul incurabil al podului care se destrăma.

— Da, am râs, au zis că e o prevestire, cât de amuzant e totul. Să am încredere într-o încredere oarbă. Oare ce urmează? O cină otrăvită cu rugăciunea unui trecut ceresc? Să mănânc liniștit avertismentul și să plec cu speranța că poate moartea își va alege altă șosea?

— Eu țin minte că apărarea se realizează în palmele mele, în ochii pe care îi deschid în fiecare zi, în trupul pe care îl trezesc la viață în fiecare minut. Să miroși a frică e ceva de nescris, să mă ascund în crengile unei religii mă condamnă. Precum o barcă plutind anevoios pe mare, simțeam că, fiind descoperită, era singura șansă de a dezlănțui acest ciclu nesfârșit al trecutului. Mi-am ridicat pânzele și mi-am urmat calea în bătaia vântului.

Desertul.

— Ce frumoase sunt valurile când decid pentru destinul tău! Nu să trăiești într-o carantină fiind contagios de rutina feliată mereu subțire în fiecare zi. Cât de groaznic este să trăiești pe jumătate, să nu mai ai bateriile pentru sunetul celei de-a doua zi. Insolvabilitatea mi se trântea alene printre cearșafuri, dar când am prins-o parcă smulgeam din jumătatea de curaj. Iar în disperarea mea, am urlat cu sufletul răgușit și mi-am reîntregit șablonul. Mi-am definit balanța viitorului și aceea era în favoarea sângelui. Apa nu dădea nici un randament, însă mereu sângele va naște un braț, o ureche, o lumină, o pasiune, un puls. Coloanele unui diavol mic au fost puse așadar în construcție, urma să pun bazele unui întreg concept de existență, iar acel concept era destinul meu.

***

Mi-am tăiat legătura și am țipat mai tare, trebuia să mă audă cineva. Mă scufundam în apa unui alt trup și lumina atât de inconfortabilă îmi strivea privirea.

— Tare neplăcut să renaști!

O iau de la capăt de fiecare dată când deschid ochii. Ca atunci când guști din dulcele zilei fără de sfârșit. Mi se topește în gură un desert, dar celule din corpul perisabil încep să plângă de dorul universului trecut. Vis să fi fost, l-am trăit mai ceva ca pe o viață.

Sămânța
(de Mihaela-Alexandra Raşcu)

Stăteau apropiate una de alta, ca în vremurile copilăriei. Thora, înaltă, suplă, puternică, sprijinind trupul deformat de sarcină al prietenei sale.

— E doar un vaccin, râse ironic, ce prostie pe capul tău!

— Nu poţi înţelege! Lasă-mă! Când o să porţi şi tu Sămânţa, mai discutăm!

Thora o privi pe prietena ei, dintr-o parte, evitând să stârnească reacţii necontrolate în trupul imens, lipsit de vlagă. Cu toate acestea, nu se putea opri să nu îşi pună întrebări. Ce atâta secrete? Ce atâta teamă? Alegerea fusese a ei. Când era vorba de Sămânţă, dădeau fuga de-a valma, ca nebunele, să se înscrie pe listele de aşteptare. Bine măcar că nu era obligatoriu să procreezi! Se săturase până peste cap de toată campania aceea care dura deja de mai bine de douăzeci de ani. Erau cinci exemplare masculine în oraş, iar, după părerea ei, cel puţin două dintre ele nu mai erau în stare să împartă Sămânţa. Listele de aşteptare se întocmeau cu cel puţin şase luni înainte de a putea participa efectiv la o întâlnire. Ce putea fi atât de atractiv în a culege în propriul trup reziduurile unui exemplar masculin, care generau, sau nu, viaţă în alt trup?

Prietenia cu Lara continuase şi după ce Thora devenise cercetaşă de bază în Pluton. Deşi o apucaseră fiecare pe alt drum, erau tot atât de apropiate ca în copilărie. Thora nu putea înţelege, însă, de ce era atât de important pentru o femeie să devină Purtătoare. Pe ea o mulţumea să fie cea mai bună cercetaşă şi asta şi devenise. Era singura care putea pilota o navetă compactă, singura care depăşise bariera magnetică, aceea care le limita spaţiul şi le asigura protecţie, şi singura care făcea câte două gărzi pe zi pe orbita planetei. Tocmai de aceea nici nu fusese obligată să participe la Program sau să se înscrie pe vreo listă pentru însămânţare. Şi era foarte mândră de statutul ei privilegiat.

— Hai, linişteşte-te, va fi bine, te asigur! E doar un vaccin!

— De ce trebuie să-l fac?

— De ce a trebuit să porţi Sămânţa?

— Ce întrebare mai e şi asta?

— Păi, chiar aşa, ce întrebare mai e şi asta? Dacă ai vrut să faci parte din program, acum trebuie să respecţi toate angajamentele care derivă din el.

— Thora, tu n-ai să înţelegi niciodată cât de important este să devii Purtătoare, ca element al politicii de extensie a speciei şi ca unică şansă de a urca pe scara socială. Eu nu am altă şansă de a mă băga în seamă cineva, oricine.

— Ei bine, nu suport să fac parte dintr-un program cu care nu sunt de acord. Până acum perpetuarea speciei s-a asigurat în mod natural, fără intervenţii de acest gen şi, chiar dacă bărbaţii au devenit din ce în ce mai rari, nu consider necesară intervenţia Consiliului în asta. Dacă ai fi învăţat Istoria Omenirii din anul unu aşa cum ar fi trebuit, ai fi ştiut că procrearea era un proces de acord bilateral între sexe, care intervine într-un anumit moment al desăvârşirii personale şi nu ca o solicitare politică. Dar, chiar! Nu am citit niciodată când şi cum au dispărut bărbaţii. E o realitate cu care ne-am născut şi chiar dacă vouă vi se pare normal să prindeţi un loc pe lista de însămânţare ca singur mod de a urca pe scara socială şi a primi recunoaşterea, eu sunt un exemplu clar că nu trebuie să fii deformată hormonal ca să ai valoare

— Niciodată nu ţi-a plăcut să fii ca altele, dar asta nu te face cu nimic mai specială. Eşti şi tu femeie cu toate realizările tale profesionale şi, odată, tot se va trezi în tine dorinţa de Sămânţă.

— N-ai să vezi tu asta!

Râse scurt, cam plictisită de atâtea probleme pe care Lara părea să le fi dobândit odată cu Sămânţa. O lăsă în pragul spitalului. Clădirea în sine nu era chiar urâtă, dar Thorei îi crea un sentiment straniu, de nelinişte. Afişele cu chipurile celor cinci bărbaţi zâmbeau de pe cele mai înalte pasarele, făcându-i greaţă. Toate femeile îi cunoşteau deja, din faşă. Erau aceiaşi de ani buni. Măcar de i-ar fi schimbat şi pe ei Consiliul, aşa cum schimbau plutoanele. Până la urmă, ea nu avea de ce să se plângă, pentru că pe ea nu aveau să o schimbe niciodată. Era singura care navigase vreodată după centura magnetică, dincolo de barieră,

şi asta nu era puţin lucru. Centura era o provocare pentru oricine, pentru că, pe lângă faptul că le proteja planeta de invaziile altor specii, deteriora orice sistem celular viu şi deregla parametrii de navigaţie ai oricărei navete, oricât de bine dotată ar fi fost. Printre privilegiile pe care le dobândise odată cu traversarea centurii era şi acela de a putea să-şi decidă programul de viaţă.

Privi în sus încă odată. Panourile luminoase se repetau la fiecare intersecţie. Nu ştia care dintre ei o însămânţase pe Lara, dar găsea că niciunul nu merita atenţia de care se bucurau. Erau slujiţi mai ceva ca în trecutul îndepărtat al planetei. Femeile le erau propriu-zis sclave. Şi slavă Universului, erau o grămadă de femei! Tot ce mişca pe planetă era făcut prin femei. Ei, puţini, câţi or fi fost, nu trebuiau să ridice nici un deget, nu cumva să le piară Sămânţa, asta dacă o mai avea careva dintre ei. Problema asta cu Sămânţa le lua minţile tuturor. Într-adevăr, fără bărbaţi specia ar fi fost ameninţată cu dispariţia, dar ce nu înţelegea ea era de ce nu se foloseau alte metode de concepţie. Doar erau atât de avansaţi în astfel de experimente şi, cel puţin, nu făceau parte dintre speciile acelea a căror Sămânţă se altera de îndată ce părăsea purtătorul. Fusese bună la istorie, mai ales la istoria speciilor. Îi plăcuse şi biologia. Plăcerea ei era în studiu şi în cercetare, poate că tocmai de aceea se putea bucura de astfel de reuşite în plan profesional. Dar nu trebuia să afle răspunsuri imediate la toate întrebările pe care şi le punea, pentru că Sămânţa nu făcea parte dintre priorităţile ei.

Părăsi singură orbita, într-o patrulare menită să o liniştească. Nimic nu era mai reconfortant decât o plimbare în gardă. Gândul îi reveni la prietena ei:

— Ce putea să o sperie în halul acesta un vaccin? Doar a devenit purtătoare, nu e pe moarte!

Îşi dădu seama că pusese întrebarea cu voce tare doar când auzi o voce în spatele ei:

— Vaccinul acela nu este ceea ce crezi tu!

Sări ca un arc, surprinsă să găsească pe puntea propriei navete un exemplar masculin, necunoscut, dacă era să se ia după afişele care împânzeau oraşul.

— Stai uşor, bărbatul ridică mâinile într-un gest paşnic. Nu vreau decât să părăsesc această planetă, să ies în spaţiu. Dacă aş mai fi avut ceva timp la dispoziţie, nu aveai cum să dai de mine!

— Adică cum? Mi-ai fi furat naveta? Ce glumă bună! Nimeni şi nimic nu poate traversa bariera.

— Dar tu poţi? Nava ta poate?

Nu răspunse, îl privi doar cercetătoare:

— Cine eşti? Unde eşti înregistrat?

— Nu fac parte din cercul de aici, nu sunt înregistrat în oraşul tău!

— Deci eşti înafara legii consiliului!

— Sună mai dramatic decât este, crede-mă!

— Stai pe loc! Consideră-te de acum prizonier! La coborârea de pe orbită, am să te predau autorităţilor.

— Cine sunt autorităţile tale? O ceată de femei nebune care mă vor proslăvi de îndată ce mă vor zări, apoi îmi vor cerşi Sămânţa, târându-se în coate şi genunchi!

Thora ştia că bărbatul avea dreptate, dar undeva, într-un colţ al minţii sale, ştia şi că a exista înafara legii era greşit. Ea apăra legea şi tocmai de aceea era cea mai bună cercetaşă din pluton. Cântări un moment ce articol ar fi trebuit să primeze în această situaţie: cel care obliga orice femeie să protejeze până la sacrificiu un exemplar masculin, sau cel care prevedea obligativitatea înregistrării. Bărbatul o privea, zâmbind ademenitor, într-un fel care se apropia de cel al chipurilor de pe panourile din oraş. Avea părul lung, ondulat, coborând răzvrătit pe spate, ochi întunecaţi, pătrunzători şi o statură care o depăşea cu o palmă. Nu luptase niciodată cu un bărbat şi, chiar dacă era cea mai puternică cercetaşă, nu putea să nu observe muşchii bine lucraţi, semn că ar fi avut ceva de furcă cu el pentru a-l imobiliza.

— Ei, te-ai hotărât?

— Nu era necesar să mă hotărăsc, normal că voi coborî de pe orbită şi te voi preda consiliului.

— Nu ai să faci una ca asta!

— Stai pe loc, îl atenţionă, cu privirea la mişcările prin care el încerca să se apropie de bord.

— Sunteţi îndobitocite toate. Habar nu ai! O femeie este bună doar să poarte Sămânţa. Vaccinul injectat în timpul unei sarcini este de fapt o substanţă care asigură consiliul că fătul va fi de sex feminin, asta în varianta în care mama şi fătul mai trăiesc după injectare. Feţii de sex masculin nici măcar nu sunt pământeni. Înseninarea se face cu tulpini ale altor specii. Aşa că, fericita Sămânţă de care se bucură toate femeile e produsul unei specii care în curând va pune stăpânire pe întreaga planetă.

Thora simţi că o ia cu ameţeală, suna atât de sinistru. Îl măsură pe bărbat cu o privire rătăcită:

— Eşti nebun!

— Poţi verifica singură, să ştii! Dacă priveşti atent pupila exemplarelor care împart Sămânţa, vei vedea că nu e rotundă.

— E rombică, bâigui, căci observase diferenţa pe care o crezuse un simplu efect artistic al afişelor panoramice. Dar…

— Ştiu că e greu de crezut, se apropie de ea. Uită-te la mine, ce vezi?

Avea nişte ochi negri, teribil de adânci, împrejmuiţi de o perdea de gene lungi, negre. Mirosea ciudat, a… ceva puternic. Pupila era rotundă. El înţelese că ea văzuse ceea ce trebuia, aşa că îi prinse mâinile în ale sale:

— Părinţii mei sunt pământeni, iar mama nu s-a prezentat la vaccin. Am trăit în munţi o vreme, până când ai mei s-au stins. Dincolo de centura magnetică, străinii nu pot pătrunde. Câmpul magnetic le distorsionează undele vitale, aşa că destinaţia mea este universul din spatele barierei.

— Erai în drum spre altă galaxie, înţelese ea.

— Nu pot trăi aici şi nu am să-mi pierd timpul în explicaţii pentru tine.

Păi chiar ar fi avut de dat ceva explicaţii. De ce n-ar fi putut trăi pe o planetă paşnică, idolatrizat de milioane de femei, care i-ar fi îndeplinit orice dorinţă? Sau probabil că îşi dorea doar să fie liber să decidă soarta propriei Seminţe, să

populeze universul cu oameni. Se apropie de ea şi o strânse în braţele puternice, lipind-o de peretele rece al cabinei. Thora nu se lăsă surprinsă, i se păru un atac făţiş şi zvâcni pe sub strânsoare, tehnica ei unică de luptă fiindu-i încă odată de folos. Se aruncă spre bord, gata să seteze rapid coordonatele de întoarcere. Bărbatul o prinse imediat de legătura în care îşi adunase părul şi o trânti la podea, pe spate, strângând-o între genunchi.

— Nu vreau să te rănesc! Vreau doar să pot ieşi din spaţiul acesta limitat. Viaţa aici nu mai este ceea ce ar trebui să fie. Supunerea a început demult şi tu îţi dai seama că eu spun adevărul. Ai văzut cu ochii tăi că şi cele care devin purtătoare înţeleg. Nu e acelaşi lucru a purta Sămânţa unui pământean cu a purta o Sămânţă care ne va distruge în curând.

— Nu am ştiut asta, suspină jenată de strânsoarea puternică, care îi tăia respiraţia. Se gândi la Lara şi la posibilitatea ca ea să nu supravieţuiască „vaccinului”. Eu nu am participat la program niciodată. Şi apoi, cine a adus Sămânţa pe planeta noastră?

El îi zâmbi atât de straniu că zâmbetul o încălzi pe interior. Îi mângâie obrazul uşor, într-o prelingere fină a degetelor pe faţa ei.

— Probabil una dintre expediţiile de cercetare s-au întors cu câteva femei însămânţate de altă specie. Toţi caută să îşi extindă teritoriile, prin orice modalitate, iar femeile sunt atât de dornice să poarte Sămânţa! Sau în marea lor majoritate…Tu nu eşti ca alte femei, eşti unică!

Picioarele i se înmuiară la vorbele lui şi o senzaţie plăcută îi acceleră bătăile inimii. Poate că fuga după Sămânţă nu era chiar o prostie, o nebunie, aşa cum crezuse ea. Şi poate că sosise momentul în care ar fi trebuit să demonstreze că era o adevărată cercetaşă şi să îl salveze pe pământeanul care purta seminţele omenirii. Să îl ducă înafara centurii magnetice, în calea vreunei nave comerciale care să-i deschidă drumul spre salvare, să-l scoată din spatele blocajului magnetic. Nu se aştepta chiar la distincţii din partea consiliului, dar ar fi fost fericită să ştie că omenirea va fi salvată datorită fantasticei sale nave ale cărei scuturi protectoare fuseseră modificate de generaţiile de cercetaşe din familia ei şi de priceperea pe care o dobândise ea în anii sacrificaţi studiului astrofizicii şi navigaţiei interstelare.

Schimbă coordonatele. Era deşteaptă, era puternică şi putea evita nu numai undele magnetice, ci şi asteroizii care înconjurau orbita. Era cunoscută pentru asta! Chiar aşa! Mândră că toate manevrele şi eschivele ei izbândiră şi de această dată din plin, se întoarse spre bărbatul care privea nemişcat centura magnetică, poziţionată ca o barieră impenetrabilă.

— Mai e puţin!

— Da, ştiu bine ce fac, nu e pentru prima dată!

— Eşti grozavă!

Îi plăcu complimentul, dar şi sărutul pe care îl primi imediat după el, în colţul buzelor. Era grozav să fie cu un asemenea exemplar lângă ea. Era, cumva, magnetic… Un gând, însă, i se insinuă obsesiv în minte. Părea să ştie deja că ea era cea mai bună şi că mai traversase bariera, nu se arătase uimit de performanţa ei. Pe de altă parte, exclamaţia lui finală fusese rapidă şi uşurată, prea rapidă şi clar uşurată. Magnetismul fusese una dintre materiile ei forte. Dacă tocmai traversaseră centura magnetică, dacă speciile străine planetei sufereau dereglări la traversarea centurii magnetice, dacă scuturile navetei sale blocau unda şi dacă bărbatul de lângă ea părea să radieze magnetism…

El se apropie parcă plutind, cu mâinile întinse spre ea:

— Îmi placi atât de mult! Nu am mai întâlnit pe cineva ca tine! Ai vrea să îmi porţi Sămânţa?

Nu putu să îi răspundă. Sau mai bine zis nu încercă. Aplecată asupra bordului, îl putea vedea oglindit în panourile sclipitoare, cu părul lung, ondulat, căzut până la umeri, trupul puternic, perfect proporţionat şi ochii superbi, negri, cu pupilele dilatate… devenite brusc pătrate.

Escape Room
(de Luminița Rusu)

Clubul Enigma

Grozav de plictisitoare sunt zilele de vară! Oraşul e gol si doamna Otilia Zamfirescu nu are chef nici măcar de cumpărături. Copiii sunt plecaţi în tabără, iar casa e prea liniştită fără ei. Verifică doar căsuţele de e-mail. În a ei nimic nou, doar oferte de la magazinele unde adoră să completeze formulare de fidelizare. Mda, verifică şi adresa clubului Enigma. Cât timp copiii sunt plecaţi, ea se ocupă şi de corespondenţa clubului.

Clubul Enigma a fost ideea ei. Într-un week-end au fost toţi la singura escape room din oraş. Copiilor le-a plăcut şi au reuşit să evadeze în intervalul de o oră. În anii următori au căutat în fiecare oraş în care mergeau în concedii locuri de unde se putea evada şi de fiecare dată au avut success. În clasa a V-a copii au adus încă doi colegi pasionaţi de acest tip de joc şi părinţii lor au fost încântaţi de ideea unei asocieri. Atunci s-a gândit să îi organizeze într-un club. Numele l-a dat Julia, ultima membră a grupului. Era o elevă nou sosită în şcoală şi la început au crezut că vrea doar să se integreze mai bine. Tatăl ei era militar şi crescuse în mai multe oraşe. În prag de adolescenţă e destul de greu să îţi faci prieteni într-o şcoală nouă. Iar stilul băieţos de comportament, nemaivorbind de hainele lălâi şi lipsa evidentă de procupări feminine nu i-a sporit popularitatea. Cei drept nici nu părea să îşi dorească apartenenţa la vreun grup de fete iar „ciudaţii” din club au acceptat-o imediat.

Cealaltă fată din grup era Cristina, fiica doamnei Zamfirescu. „Măcar se îmbracă mai bine ca Julia!” gândea Otilia când îi vedea adunaţi pe toţi în camera lui Vlad , locul unde în primii ani se ţineau toate şedinţele clubului. Cristina era feminină şi extrem de preocupată de aspectul ei fizic. Nu concepea să iasă din

casă prost îmbrăcată sau nemachiată nici măcar atunci când ducea gunoiul. Dar în clasa a IV-a, când s-a pus problema să aleagă între balet şi karate fiindcă timpul nu-i permitea să le facă pe amândouă, Cristina a postulat că e suficient de graţioasă. Acuma are centura maro şi doamna Zamfirescu oftează doar gândindu-se la nefericiţii care ar îndrăzni să se îndrăgostească de fosta balerină.

Vlad e un şoarece de bibliotecă. De mic i-au plăcut cărţile mai mult decât joaca afară. Orele de sport sunt pentru el o fugă continuă de mingea care de cele mai multe ori îl nimereşte în locuri extrem de neplăcute. Cei drept nici nu prea încearcă să o prindă şi postura în care se descurcă cel mai bine la meciuri e cea de rezervă. La şase ani s-a întors smiorcăit de la grădiniţă fiindcă l-a bătut un coleg. Domnul Zamfirescu a decis atunci că trebuie să facă ceva cu masculinitatea fiului său. Au mers împreună la un club ca odrasla să îşi aleagă un sport care să-l reprezinte. De atunci face şah.

Alex e prietenul cel mai bun al lui Vlad. Genul sportiv şarmant după care oftează toate fetele din clasă. Singurul lucru pe care pare să îl aibă în comun cu Vlad e pasiunea pentru jocuri pe calculator. Acesta este şi singurul domeniu în care Vlad îl invinge. Dar in materie de jocuri pe computer Vlad îi bate pe toţi din clasă. Când au încercat să joace Flappy Bird toţi au cedat pe rând spunând că e un joc imposibil. Vlad a ajuns în prima zi la 98 de puncte.

Al patrulea membru intrat în grup e Marius. A fost acceptat după ce l-a învins pe Vlad la un concurs de şah. O asemenea măreaţă realizare trebuia premiată iar Vlad nu este genul ranchiunos. Susţine că atunci când câştigi nu înveţi nimic, iar în ultimii ani el nu prea mai învăţase la şah. În plus atunci aveau nevoie de al patrulea membru, de obicei echipele care intră în escape room trebuie să fie formate din minim patru persoane iar ei se săturaseră să aibă un adult cu ei.

Doamne ce dor îi e de copii! Otilia oftează la gândul că mai sunt trei zile până se întorc. Uite că ei au un e-mail nou. De la pensiunea „Trei Iepuraşi”. Doamne, ce nume au şi ăştia!

„Dragi membrii ai Clubului Enigma,

Anul acesta redeschidem pensiunea renovată si vrem să o inaugurăm cu un joc tip „escape room”. Am vrea să ne faceţi onoarea de a o testa primii. Dacă

sunteţi de acord vă aşteptăm vinerea viitoare, cazarea şi masa fiind din partea casei. Detalii despre locaţie vă trimitem după confirmarea participării!”.

Oare să confirm? Sigur vor vrea să meargă… Mai e timp şi mâine. Otilia închise laptopul şi agăţând poşeta din cuier ieşi totuşi la cumpărături.

Cabana „Trei Iepuraşi”

— Oare de ce toate pensiunile si cabanele trebuie cocoţate în vârful muntelui? se lamentează Vlad în timp ce urcă transpirat în urma grupului. Mergeau de vreo două ore prin pădure şi Cristina suspecta că s-au rătăcit deja. În frunte Alex, ceva mai puţin sigur pe el ca la începutul urcuşului, urmărea marcajul cu săgeţi albastre.

— Frăţioare, când ajungem la cabană te rog să le sugerezi ca următoarea locaţie pe care o deschid să fie la drum european, eventual să poţi parca lângă uşa de la intrare. Nu înţelegi că rostul unei cabane este să evadezi din civilizaţie, să stai undeva măcar câteva zile fără Ipad şi semnal la telefon.

— Da, ştiu. Şi tu eşti un mare fan al vieţii în natură! Cu condiţia ca vântul să nu îţi strice coafura şi în vârful muntelui să fie măcar doi ciobani care să-ţi admire manichiura french.

— Am găsit-o! se auzi de undeva de sus vocea lui Alex.

În perspectiva unui loc de odihnă Vlad iuţi şi el pasul. După câţiva metri şi zeci de gâfâieli ajunseră toţi sus. Marcajul se oprea pe un stejar de la marginea luminişului în centru căruia se vedea cabana. În jurul lui era un gard de sărmă ghimpată cu o singură intrare în dreptul potecii.

— Gardul sigur e ca să nu evadeze iepuraşii! Sau să nu îi mănânce lupul cel rău … De fapt ăla era amator de purceluşi dar ăştia din zonă nu cred că refuză iepuraşi.

Lui Alex îi mai arde de glume după atâta urcat pe drum nu foarte drept. Dincolo de gard iarba e tunsă şi poteca e mărginită de un rând de pietre de râu. Uşa de fier masiv nu prea cadrează cu aerul rustic al cabanei dar altfel clădirea de lemn arată destul de veche. Pe acoperiş se vede o antenă parabolică iar geamurile de la singurul etaj al clădirii sunt prevăzute cu gratii. De altfel şi la parter sunt geamuri zăbrelite dar aici par justificate de apropierea pădurii. Totuşi ce animal ar putea urca la primul nivel?

Ajunsă prima la intrare, Julia apăsă hotărâtă soneria. Dinăuntru se auziră nişte paşi târşâiţi şi în cadrul uşii apăru o bunicuţă dolofană cu faţă zâmbitoare şi miros apetisant de prăjituri.

— Bine aţi venit la cabana „Trei Iepuraşi”! Sper că nu aţi avut probleme cu urcuşul prin pădure, încă nu am reuşit să montăm indicatoare.

Intrară într-un living spaţios. Drept în faţă era o sobă de teracotă iar în mijlocul camerei trona o masă de doisprezece persoane cu scaune rustice de lemn. În partea dreaptă o uşă dă înspre bucătărie după mirosul care venea din direcţia respectivă iar pe stânga era casa scărilor, mărginite de o balustradă de lemn natur.

— Dormitoarele sunt la etaj, dacă doriţi să vă schimbaţi înainte de cină vă rog să poftiţi. Masa va fi servită la ora optsprezece!

Vlad urcă scările bombănind… Indicatoarele alea ar fi fost bestiale. În fond ei sunt obişnuiţi să urmărească indicii ca să evadeze din camere nu să găsească cabane în mijlocul pădurii. Semnal la telefon nu era dar se aştepta la asta. La plecare îi spusese mamei că următoarea săptămână probabil nu va avea veşti de la ei, iar d-na Zamfirescu era obişnuită deja cu plecările copiilor.

La etaj era un hol lung cu patru uşi. Fetele luară primul dormitor din dreapta iar cei trei se cazară în cel din stânga.Televizor nu era dar baia avea cabină de duş şi spre surprinderea lor nu trebuiră să aştepte prea mult apa caldă. Camera avea patru paturi suprapuse aşa că Vlad şi Alex luară paturile de jos iar Marius avu şansa să aleagă deasupra cui va dormi. Alese patul de lângă geam, deasupra lui Alex. Mai erau două ceasuri până la ora cinei, aşa că se hotărî să aţipească puţin. Înainte de a adormi se aplecă înspre Alex:

— Auzi, unde crezi că ţin iepuraşii?

Căzură într-un somn adânc.

Escape room

Marius se trezi la ora şapte. Coborî grăbit din pat şi după un duş scurt se îndreptă spre sala de mese de unde deja se auzea clinchetul tacâmurilor.

— Bună dimineaţa, soare! îl luă în primire Julia când îl zări în capul scărilor. A apărut şi frumosul nostru din pădurea adormită. Dormi de aseară şi să zici mersi că nu gustăm glumele de tabără cu pastă de dinţi altfel nu te-ai fi trezit aşa curat! Mai aveai puţin şi intram fără tine.

Dormea de aseară. Asta explică foamea de lup pe care o resimţea. Ar fi mâncat şi iepuraşii ăia trei dacă i-ar fi găsit. Din fericire bunicuţa apăru cu un platou de mic dejun aşa că micii urecheaţi scăpară cu viaţă.

— Am avut nişte vise tare ciudate! Parcă mă trezisem şi pe geam se vedeau o mulţime de soldaţi care trebăluiau în jurul cabanei. Smulgeau gardul de sârmă ghimpată şi puneau în locul lui bucăţi de gazon. Apoi a apărut tatăl Juliei pe un ATV şi i-a adunat pe toţi în jurul lui. Le spunea ceva şi toţi dădeau din cap aprobator. La sfârşit s-a deschis o trapă şi au intrat toţi sub pământ undeva la marginea poieniţei.

— Nu cumva înainte ţi-a spus că dacă mă mai enervezi mult te înrolează şi pe tine? A, da, ai doar cincisprezece ani. Dar poate pentru cazuri disperate – şi eu simt că devin disperată – se acceptă o derogare. Sau poate te atârnă ca mascotă la intrare să boteze cabana „La Visătorul Adormit”. Mănâncă o dată că dacă reuşim să evadăm până la prânz avem o şansă să prindem trenul de la ora şaisprezece.

Marius îşi întinse untul pe o felie de pâine prăjită şi începu să mestece tacticos. De felul lui nu era un tip grăbit şi ar fi stat şi o oră la micul dejun. Dar ceilalţi păreau la fel de nerăbdători ca Julia aşa că la ceai grăbi ritmul şi într-un sfert de ceas termină.

Bunicuţa aromată, unica gazdă care părea să aibă grijă de pensiune, le dădu întâlnire la ora opt în casa scărilor. În dormitor Vlad pusese într-un rucsac o

lanternă, sticla cu apă, pixul şi carneţelul său cu pătrăţele de care nu se despărţea în escapadele de acest gen. Alex adăugă briceagul şi o cutie de chibrituri. Marius îşi îndesă în buzunar o ciocolată şi cartea lui favorită:

„ABC-ul maturilor”. La prima evadare Alex îl chestionase dacă crede că va avea timp să citească sau să joace şah în intervalul de o oră. Dar cartea nu ocupa mult loc (era cam cât o agendă de buzunar) şi Marius o considera un fel de talisman norocos. Şi apoi, nu se ştie când dau peste o problemă de şah!

Fetele erau deja la baza scărilor când coborâră. Julia era îmbrăcată într-un trening maro cu dungi iar Cristina în blugi şi o bluză pepit cu mâneci scurte.

— O să-ţi fie cam frig! nu se putu abţine Vlad. Cristina se pregătea să-i scoată limba când apăru bunicuţa.

— E destul de răcoare în cameră! Nu ar strica o haină mai groasă!

Fata o zbughi pe scări şi se întoarse imediat cu un pulovăr pe care şi-l legă în jurul taliei.

Bunicuţa scoase din buzunarul şorţului o legătură de chei. Trase o draperie care era sub scări şi de după ea apăru o uşă de fier. Deschise şi intrară într-o bibliotecă cu etajere pline cu cărţi de jos până la tavan. Doar în colţul din dreapta era un covor cu model floral. Lângă uşa de la intrare era un comutator cu două butoane. Bunicuţa apăsă primul buton şi se aprinse unicul bec din plafonieră apoi se aplecă să ruleze covorul. Băieţii o ajutară şi bătrânica le zâmbi cald. Sub covor era o trapă de lemn.

— Regulile sunt foarte simple: nu aveţi limită de timp, când găsiti soluţia, ieşiţi. Aveţi în cameră un buton de panică pe care îl apăsaţi dacă se întâmplă ceva şi vreţi să primiţi ajutor. Este lumină şi jos dar va trebui să găsiţi singuri întrerupătorul. Sper să reuşiţi şi să vă simţiţi bine!

Bunicuţa apăsă al doilea buton şi uşa se ridică. Vlad păşi primul pe scările de piatră. Simţi un fior rece, probabil de la aerul răcoros din încăpere. Îl urmară Alex, fetele şi ultimul coborî Marius. Când ajunseră jos se treziră în faţa unei uşi de lemn masiv, deschisă larg. Nu apucară să vadă mare lucru fiindcă deasupra uşa se închise şi se făcu întuneric. Apoi se auzi un zgomot de mobilă împinsă pe podea.

— Crezi că bunicuţa a mutat biblioteca deasupra uşii? întrebă Cristina.

— Dar bineînţeles! Şi după aceea a pus şi un tanc în faţa scărilor în caz că mai apar şi alţi turişti! Vlad nu se putea abţine să nu îşi înţepe sora, distracţia lui favorită. Erau firi foarte diferite şi „războiul" lor începuse în copilărie, când timiditatea lui Vlad era ţinta glumelor mult mai popularei sale surori.

Alex aprinse lanterna. Erau într-o pivniţă transformată în pseudolaborator de chimie. Pe poliţele unde altădată odihneau mere şi morcovi acuma tronau eprubete şi pahare Berzelius, unele pline cu substanţe frumos etichetate. În mijlocul poliţei de jos era o geantă cu cifru dar prioritatea zero era să găsească întrerupătorul. Pereţii erau uniformi din piatră şi în spatele poliţelor se vedea acelaşi zid tern. Lângă intrare era un birou uzat pe care trona un monitor vechi conectat la un calculator probabil din primele generaţii. Destul de sceptic, Vlad apăsă butonul de pornire şi spre surprinderea lor ecranul se lumină.

— Sper că nu e asta toată lumina de care vom beneficia! Trebuie să căutam ceva ce nu se potriveşte în laborator. Luaţi poliţele la rând, fetele încep din dreapta şi băieţii din stânga. Între timp eu verific dacă hardughia asta chiar funcţionează sau e doar sursă de lumină.

Vlad se instală în faţa monitorului, model aparent de aceeaşi vârstă cu bunicuţa şi deschise singurul fişier care apărea pe ecran. Primul document era un rebus cu patru linii orizontale.

1

2

3

…

Definiţiile păreau destul de simple: „Când pe lună au aterizat / primii oameni i-a întâmpinat" – două cuvinte, 11 litere. Aparent simplu dar nu îi vin

idei. A doua definiţie o rezolvă imediat: „Din o mie de greşeli/am ajuns inventator ”. Aici sigur e vorba de Edison, el spunea că a avut nevoie de o mie de paşi (alţii le-au spus invenţii greşite) ca să inventeze becul. Bun, patru litere vertical, a doua este O, deci cifra nu poate fi decât nouă sau două – la cât de versificate sunt definiţiile te poţi aştepta să nu exprime literar cifra doi. În spatele lui apăru Alex.

— Chuck Norris!

— Ce?

— Chuck Norris! Era un banc din seria *Chuck Norris*: când primii oameni au aselenizat Chuck Norris i-a întâmpinat!

— Serios! Deci creatorul jocului are simţul umorului şi e amator de rime. Clar prima cifră este nouă, nu mai are rost să continui. Ai găsit ceva?

— În afară de praf şi câteva pânze de păianjen? Este o lădiţă cu cartofi sub poliţă. Am crezut că a fost uitată acolo de pe vremea când era pivniţă, dar apoi am tras-o de la loc şi sub ea este un întrerupător. Bănuiesc că dacă îl apăsăm se face lumină dar am vrut să îţi ofer şansa de a te băga şi tu puţin prin praf.

Vlad coborî sub poliţă şi când apăsă întrerupătorul se aprinse un bec în mijlocul peretelui din dreapta. Când se ridică uită de poliţă şi dădu cu capul.

— Doare? întrebă ironic Alex deja instalat în locul lui Vlad la calculator. Ce să-i faci, aşa păţii şi eu, dar am vrut să văd dacă poţi şi tu la fel de tare.

— Da, foarte comic! Ai deschis al doilea document?

„Cifra a doua vei găsi / puzzle-ul când vei sfârşi / câte piese vor lipsi”.

— A găsit cineva un puzzle?

— Noi, se auzi vocea Cristinei. Bineînţeles e din o mie de piese, mici şi mărunţele. Noroc că s-a făcut lumină!

Al treilea document era o ghicitoare: „Cifra trei ca s-o găseşti / în oglindă să priveşti ”. În oglindă, în oglindă… Ce să privesc în oglindă că doar ştiu cât sunt de frumos! Ştiu! Vlad mai dădu un cap de poliţă. Cifra nouă în oglindă este şase. Cifra a treia este şase.

— Bun, să vedem al patrulea document!

— Nu mai este, astea sunt toate!

— Cum astea sunt toate, ne trebuie o a patra cifră.

— A patra cifră o aflam prin încercări, nu pot fi decât zece variante şi nu-i bombă cu ceas să explodeze dacă nu o nimerim din prima! Marius găsise soluţia în timp ce le ajuta pe fete. Dură cam o jumătate de oră până terminară dar acum aveau şi cifra a doua. Puzzle-ul era o hartă a Europei şi din ea lipseau opt piese.

Geanta se deschise din a patra încercare, ultima cifră era trei. În ea era un buton roşu pe suport negru. Butonul de panică.

— Eu zic să mai încercăm, nu ne dăm bătuţi după o oră.

Cercetară iarăşi camera, dar timp de patru ore nu aflară decât mult praf şi într-o eprubetă o licoare cu miros de lămâie. După o scurtă şedinţă se declarară învinşi şi Julia apăsă butonul de panică. Se auzi un zgomot mecanic şi o parte din peretele stâng glisă. Alex păşi curajos prin deschizătură şi se trezi într-o bucătărie. În mijloc era o masă cu cinci scaune – bineînţeles model rustic – dar altfel bucătăria avea frigider, aragaz şi pe o măsuţă laterală era şi un expresor. Pe faţa de masă cu pătrăţele albe şi roşii era şi o fructieră plină din care Vlad agăţă două mere. Pe peretele din stânga erau două uşi, pe una năvăli Alex iar pe cealaltă Cristina. Vlad intră după Alex şi se trezi… în dormitor. Pe scaun era rucsacul lui de drumeţie, iar sub pernă îşi zări pijamaua. Se repezi la geam şi îl deschise dar în spatele gratiilor era un perete negru metalic. Dezamăgit îl închise la loc şi ieşi val-vârtej. În uşă se ciocni de Cristina.

— E la fel şi la voi, nu? Fata dădu afirmativ din cap. Totul e cum a rămas dimineaţă. Dar nu înţeleg, dacă e o glumă e una din cele mai proaste! În bucătarie nu mai există altă uşă în afară de cele două. Iar trapa prin care am intrat nu se poate deschide, au încercat Alex si Marius dar nici nu se clinteşte.

În bucatarie Julia pusese apă în expresor să facă un ceai. Se aşezară toţi la masă şi mâncară în tăcere. Apoi oboseala îşi spuse cuvântul şi se îndreptară spre dormitoare.

O noapte şi o zi

Primul se trezi Alex. Intră în baie şi făcu câteva genoflexiuni de încălzire. Trebuia să se antreneze undeva chiar dacă stau doar două zile altfel forma lui fizică de invidiat va deveni o amintire. Se opri în faţa oglinzii şi observă că în barbă i-au apărut deja câteva fire blonde. Începuse să-i crească barba de vreo câteva săptămâni dar parcă până acuma procesul nu era aşa rapid. Îşi scoase aparatul de ras din gentuţa de cosmetice şi se bărbieri tacticos. Deschise trusa de prim ajutor de pe perete şi se dădu cu spirt în loc de after-shave. Trecu apoi în vârful picioarelor prin dormitor – Vlad şi Marius încă mai dormeau – şi se îndreptă spre bucătărie.

Cristina pusese de ceai şi făcea inventarul dulapurilor din bucătărie. Era îmbracată cu o fustă plisată şi o bluziţă cu model floral. Oare unde o fi băgat fata asta atâtea haine că doar avea un singur rucsac pe care l-a cărat singură? Şi la cât e de aranjată sigur are şi un întreg arsenal de cosmetice dupa ea. Cum pot fi doi fraţi atât de diferiţi? Pe Vlad nu îl preocupa deloc felul cum arată, probabil o atitudine de frondă vizavi de aspectul lui de urs cu ochelari. Încă din primii ani de şcoală sesizase că nu face parte din categoria băieţilor care ocupă visele fetelor. Sora lui în schimb era o blondă minionă cu ochi albaştri şi forme delicate. Alex încercase de câteva ori să o invite în oraş, dar Cristina găsise diverse pretexte să îl refuze elegant. Îl irita puţin faptul că nu părea deloc impresionată de farmecul lui, dar o cunoştea de prea multă vreme să nu-i „ierte” această atitudine.

— Bună dimineaţa! Avem un întreg depozit de conserve în dulapuri, zici că ne pregătim să stăm aici două săptămâni. Sub chiuvetă am găsit o lădiţă cu morcovi şi cartofi, iar în frigider este lapte proaspăt. Ai văzut cadourile?

Abia atunci Alex observă pe masă cinci cutii împachetate în hârtie colorată. Fiecare cutie avea numele unuia dintre ei, iar in mijloc era un cartonaş cu mesaj: „Prima zi de Anul Nou / îţi aduce un cadou”.

— Prima zi de Anul Nou… Oare ce vrea să zică? doar nu va trebui să stăm aici un an. Proviziile ne ajung cam pentru o lună, dar nu înţeleg de ce ne-ar ţine cineva închişi aici atâta timp. Crezi că suntem în pericol ?

— Mă gândesc că dacă cineva voia să ne rănească s-ar fi întâmplat azi noapte. Şi nu văd pe cine să fi deranjat atât de tare încat să-şi dea osteneala să creeze capcana asta doar pentru noi. În fond suntem doar un grup de adolescenţi amatori de un anumit tip de joc. Cert e că cineva a intrat aici de aseară deci există clar o ieşire. Probabil cadourile conţin noi indicii care să ne ajute să o găsim.

Îşi lua cana cu ceai şi se repezi la pachetul cu numele lui. Sub hârtia colorată era o cutie simplă de carton plină cu piese mici, unele metalice, altele de plastic negru. Nu aveau nici o schemă dar puteau fi asamblate mergând din aproape în aproape ca un puzzle 3D. Cutia Cristinei avea mai puţine piese, toate metalice . Cea mai mare dintre ele era rotundă şi semăna cu un cadran de ceas.

— O, bună dimineaţa! Aţi fost cuminţi şi aţi primit cadouri!

— Poftim, ia loc frăţioare şi apucă-te de asamblat! Am fost toţi cuminţi şi am primit daruri, cel mai bun cred că tu ai fost că al tău e cel mai voluminos.

Vlad îşi turnă ceai în cană şi înainte de orice îşi făcu un sandwich. Mai făcu unul pentru Marius care deja desfăcea curios pachetul lui. Apoi încă unul pentru el în eventualitatea că i se face foame în timp ce lucrează.

Ultima se trezi Julia. Cristina era aproape gata cu asamblatul când apăru ea în bucătărie.

Lucrau toţi în tăcere, concentraţi de parcă de aceste obiecte depindea evadarea lor. Poate chiar aşa era, doar nu le-o fi pus cineva pe masă doar de distracţie! Mergea destul de greu, în special la Alex care avea multe piese mărunţele. Terminară pe la prânz.

— Eu am primit o busolă! Poate mai târziu primim nişte indicii noi că altfel nu văd ce aş putea face cu ea într-o pivniţă! mormăi Cristina. Marius, ce obiect e ăla al tău că nu am văzut aşa ceva în viaţa mea?

— E un contor Geiger Muller! Detecteată emisiile de radiaţii nucleare şi după cât de rar sună nu e cazul să ne facem griji, nu suntem lângă o mină de uraniu.

Obiectul lui Vlad avea un ecran de marimea unei coli A4 şi o mulţime de butoane.

— Chestia asta programează ceva! Habar nu am însă ce şi cum funcţionează.

Julia primise o pilă voltaică pe care o alimentase cu acid sulfuric găsit în prima cameră.

Obiectul mai înfricoşător era al lui Alex. După ce l-a asamblat din bucăţele foarte mici cu un sistem ingenios de îmbinare Alex s-a trezit în faţă cu un pistol.

— Asta nu mai pare glumă! Nu a părut nici ieri dar azi începe să devină sinistră. Oricine ne-ar fi închis aici nu se gândeşte că în maxim trei zile ai noştri vor da alarma? Cabana am găsit-o pe baza informaţiilor primite prin e-mail deci vom fi foarte uşor de localizat. Chiar şi fără indicatoare dacă survolează zona cu un elicopter cabana din luminiş va fi rapid vizualizată.

— Hai să nu intrăm în panică! Nimeni nu construieşte un asemenea loc doar pentru amuzament. Evident ăsta nu e nu joc pentru turişti dar nici nu simt că am fi în primejdie.

— Poate am primit obiectele doar ca să fim ocupaţi cu asamblatul şi să nu o luăm razna. Dar asta denotă că persoana care le-a pus pe masă are grijă de starea noastră psihică. Sau doar se joacă cu noi ca pisica care se amuză cu şoricelul prins în capcană. Clar e o persoană care ne cunoaşte sau ne-a studiat înainte, fiecare a primit un cadoul în funcţie de pasiunea sa.

— Bineînţeles, mormăi Alex, pasiunea mea sunt armele! De unde ai mai scos-o şi pe asta? E drept că toată noaptea m-am visat la antrenamente de luptă dar sunt sigur că e din cauza lipsei de mişcare.

— Eu m-am visat la şcoală! În sfârşit începusem să fac informatică şi aveam o profesoară rigidă care atunci când îi spuneam că sunt obosit în loc să facă pauză trecea la matematică. Brr, bine că a fost doar vis! Vlad se îndreptă spre frigider, toată discuţia asta îi provoca foame.

Julie puse o oală pe foc şi se apleca sub chiuvetă unde văzuse lădiţa cu legume. Trase cu putere dar lădiţa se agăţa în ceva. Marius se aplecă să o ajute şi traseră amândoi cu toată forţa. Se auzi un huruit şi o bucată din peretele gol

glisă. Năvăliră toţi prin deschizătură şi se treziră într-o sală de sport. Prima parte a sălii avea dale albe şi negre pe care erau aranjate piese metalice de şah înalte cam de un metru. Vlad încercă să mute un pion şi remarcă că erau destul de uşoare.

— V-am spus eu că într-o zi îmi va trebui „ABC-ul maturilor”! triumfă Marius.

În a doua parte camera arăta ca o sală de sport obişnuită. În partea dreaptă era zona pentru fete cu biciclete şi salteluţe de gimnastică, iar în stânga erau aparate de fitness pentru băieţi .

Fetele se urcară pe biciclete să pedaleze în timp ce Vlad şi Marius începură o partidă de şah. Alex încercă să facă flotări şi se mută pe câteva aparate, dar nu îşi găsea locul şi plecă să investigheze restul camerelor. Trecu prin bucătărie în prima cameră şi începu să ciocănească în pereţi în speranţa că va găsi un loc care să sune altfel. Peste tot se auzea acelaşi sunet înfundat, nicăieri nu sesiză o altfel de tonalitate. Urcă treptele pe care coborâseră din bibliotecă şi încercă din nou să împingă trapa de lemn. Nu se urni nici măcar un milimetru. Exasperat îşi scoase briceagul din buzunar şi se apucă să taie o bucată din scândură. Mergea greu, trebuia să lucreze cu braţele în sus şi aproape renunţase când o bucăţică se desprinse şi după ce lărgi un pic deschizătura putu să bage mâna. Simţi o suprafaţă rece şi netedă.

— E acelaşi perete metalic, nu? Vlad stătea la baza scărilor şi îl privea consternat.

— Am vrut să verific şi eu aseară dar am zis că mai bine să mă amăgesc încă puţin. Toate camerele sunt de fapt închise în cuburi de metal care glisează şi îşi pot schimba poziţia, de asta au ajuns dormitoarele la acelaşi nivel cu pivniţa. Mi-am dat seama aseară când am deschis geamul şi am văzut peretele metalic. Când am sosit noi la cabană toate geamurile aveau gratii. Îţi dai seama că toată mişcarea camerelor, inclusiv acoperirea pereţilor cu metal s-a produs în cele câteva ore cât noi am stat în pivniţă căutând indicii?

— Dar atunci noi suntem…

— Sub pământ. Şi tare mă tem că deasupra noastră a fost pus acelaşi gazon pe care l-a „visat” Marius în prima noapte. Iar cine stăpâneşte asemenea

tehnologie nu cred să aibă probleme în a planta un virus autodistructiv în e-mailul pe care ni l-a trimis cu locaţia.

— Vrei să spui că nu ne va căuta nimeni?

— Vreau să spun că dacă ne vor căuta au şanse cvasinule să ne găsească.

Alex îl privi deznădăjduit.

— Adică nu o să mai putem ieşi de aici niciodată?

— Nu ştiu. Dacă cineva ar fi vrut doar să ne îngroape de vii îi ajungea prima cameră. Toată construcţia a fost creată să avem un anumit confort pentru a petrece aici o perioadă de timp. Pun pariu că în curând vom găsi şi biblioteca pentru cei mai puţin pasionaţi de sport.

— Ce fac acuma, Vlad? Ce facem?

— Acuma pui la loc bucata de scândură şi îţi cauţi faţa zâmbitoare cu care ne întoarcem la ceilalţi. Timpul trece altfel când aştepţi să te salveze cineva şi nu le putem lua speranţa. Şi sunt convins că cineva ne va elibera, probabil aceeaşi persoană care ne-a atras aici. Acel cineva aşteaptă să găsim ceva, dar nu-mi dau seama încă despre ce e vorba.

Oftând Alex potrivi la loc bucata de scândură. Băgă briceagul în buzunar şi în drum spre bucătărie îşi găsi şi faţa zâmbitoare.

Apărarea Rubinstein

Vlad se trezi cu Apărarea Franceză în cap. De zile întregi juca şah cu Marius şi invariabil pierdea partidele. Reuşise să scoată o remiză de câteva ori dar în rest regele lui sfârşea într-o poziţie de mat. Se visase la Campionatele de Juniori. Când avea şapte ani participase prima dată la Campionatele Naţionale şi reuşise să se califice datorită acestei strategii. La ultima partidă juca cu un coleg de echipă şi fiindcă amândoi foloseau aceeaşi deschidere – jocul celor patru cai – strategie considerată imbatabilă de profesorul lor, Vlad a încercat apărarea

Rubinstein. O cunoştea şi coechipierul, dar când a observat ce se întâmplă era prea târziu, soarta partidei era deja decisă.

Intră in baie şi remarcă câteva fire în barbă. Va fi nevoit să îi ceară din nou aparatul lui Alex, pare-se că statul în subteran le dă peste cap dezvoltarea hormonală. Măcar nu l-a chinuit acneea ca pe Marius. Avesese o explozie de coşuri de arăta ca un dalmaţian, noroc cu ultradotata trusă de cosmetice a Cristinei ! Făcu un duş scurt şi se îndreptă spre bucătărie.

La masă Julie îşi bea ceaiul cu o faţă abătută.

— Bună dimineaţa! Nu prea vedem situaţia în roz azi, nu?

— Nu o văd în roz fiindcă-i gri cu tentă de negru. De câteva zile nu mai avem lapte proaspăt şi lădiţa cu legume nu se mai umple peste noapte. Să zicem că ne descurcăm cu conservele încă două săptămâni dar după aceea… Crezi că ne studiază în cât timp trecem la canibalism?

În primele dimineţi au sesizat că peste noapte cineva le umplea lădiţa cu legume şi frigiderul. Câteva nopţi au stat cu rândul la pândă să vadă pe unde intră cel care îi aproviziona dar la un moment dat adormeau. Şi ca în poveştile din copilărie „Moş Crăciun” nu aducea proviziile decât după ce adormeau toţi. Au căutat şi camere de supraveghere, dar nu au găsit niciuna.

— Să nu exagerăm, până la canibalism ne putem delecta cu coperţile cărţilor legate în piele!

Biblioteca o găsiseră după două zile, era în spatele spalierelor din sala de sport. Nu a trebuit rezolvată nici o provocare, pur şi simplu Vlad a vrut să facă şi el tracţiuni dar lemnul nu era pregătit pentru greutatea sa. Când a căzut s-a desprins şi o parte din zid iar în momentul în care au văzut cărămida l-au spart cu cuţitele din bucătărie sperând că au găsit ieşirea.

Cărţile erau predominant ştiinţifice, doar pe poliţele superioare au găsit câteva romane de aventuri şi reviste pentru adolescenţi. Bineînţeles că au golit toate dulapurile şi au cercetat pereţii la milimetru. Apoi au scos podeaua bucată cu bucată. Sub ea era acelaşi perete metalic doar într-un colţ găsiră ceva ce semăna cu o uşă. Se vedea conturul dar nu avea nici un sistem de deschidere şi nu s-a clintit nici un milimetru când au tras dulapurile pe ea. Julie a încercat să o

ardă cu acid sulfuric pe care l-a concentrat în micul laborator pe care şi-l aranjase în prima cameră. Fără succes.

— Da, mă scuzi! Mai avem şi bocancii, ai lui Alex ne ajung o săptămână. Iar la desert putem servi poşeta Cristinei… Îţi vine să crezi că soră-ta şi-a adus şi poşetă?

Vlad zâmbi. În dimineaţa zilei a treia îi trezise ţipătul Cristinei. Năvăliseră toţi în baia fetelor, Alex înarmat cu pistolul şi Vlad cu briceagul pregătit de luptă. O găsiră zgâindu-se în oglindă cu o faţă disperată „Am nişte sprâncene absolut oribile! Şi am uitat să îmi iau penseta". A fost unul din momentele când şi-a dorit să aibă iar cinci ani ca să o poată bate liniştit.

Cristina intră cu o expresie la fel de mohorâtă ca a Juliei. Era îmbrăcată în blugi şi pulovărul cu care coborâse în pivniţă.

— Un călcător nu s-a gândit nimeni că ar fi necesar! Port două bluze de când suntem aici fiindcă celelalte sunt şifonate indiferent cum le usuc. Măcar nu m-am mai visat la şcoală, mă săturasem în fiecare noapte de geografie şi cursuri de orientare!

Cine ar fi crezut că o să le fie atât de dor de şcoală? În fiecare noapte se visau la ore, fiecare la materiile favorite. Doar Alex visa tot felul de antrenamente şi probabil se mişca în somn fiindcă în unele dimineţi se trezea mai obosit decât se culcase sau cu febră musculară .

— Bună dimineaţa, Vlad! Eşti pregătit pentru un nou mat?

— Mai pregătit decât poţi spera, Marius!

Sorbi restul de ceai în viteză şi se îndreptară spre tabla de şah. Marius deschise clasic cu pion e4, Vlad mută pion la e6 .Marius zâmbi şi mută al doilea pion la d4.

— Încercăm Apărarea Franceză azi. Interesant dar ştii că în varianta asta albul obţine poziţii mai solide şi tu cu negrul nu ai prea multă libertate de mişcare. Chiar crezi că nu cunosc toate capcanele acestui tip de deschidere?

Vlad îşi mută pionul la c4, apoi c5.

Marius era sigur pe el aşa că făcu rocada mare şi se concentră pe apărare. Ştia că e riscant dar se credea în stare să anticipeze toate mişcările lui Vlad.

— O cedezi sau mai continuăm? susură Vlad machiavelic. Îi luă nebunul şi la nivelul lor finalul era deja previzibil.

— Nu pot să îţi răpesc plăcerea matului!

După patru mutări Marius se declară învins şi cu o plecăciune teatrală îi întinse regele alb lui Vlad. Când ridică regele de pe tablă se auzi un sunet metalic slab.

— Ai auzit şi tu? Parcă vine din bibliotecă…

— E sunetul victoriei mele triumfale! Nici nu mai ştiu de câte zile aştept victoria asta, probabil e mulţimea care mă aclamă în delir!

— Lasă mulţimea, frăţioare, că am auzit şi eu! Cristina se strecură printre piesele rămase pe tablă înspre bibliotecă.

Uşa metalică din podea coborâse cu câţiva centimetri. Începură să sară toţi ca bezmeticii pe ea până la un moment dat uşa cedă şi căzură în gol cam doi metri.

Primul se dezmetici Alex. Se mişcă să vadă dacă nu şi-a fracturat ceva dar cum toate păreau a fi la locul lor se apucă să îi verifice pe ceilalţi. Julie avea o julitură la mână, probabil în cădere încercase să se agaţe de perete. În rest toţi păreau în regulă.

Erau în living. În mijlocul mesei era un tort frumos ambalat şi lângă el o scrisoare. Pe un scaun zăcea bunicuţa nemişcată. Alex o scutură dar părea inconştientă.

— E moartă?

— Nu ştiu. Nu e rece dar nici nu pare să respire.

Vlad o stropi cu apă şi o scutură cu putere. Nici o reacţie. Încercară să o ridice de pe scaun dar era incredibil de grea. În cele din urmă o abandonară pe scaun şi Marius, deja pregătit pentru un nou perete metalic apăsă mânerul şi deschise uşa pe care intraseră în cabană. Uşa dădea într-un tunel subteran al cărui

capăt nu se vedea. În stânga cobora uşor iar în partea dreaptă tunelul urca într-o pantă lină. Pereţii erau umezi şi Vlad gustă un strop de apă prelins de pe perete.

— E sare… Suntem într-o salină, foarte probabil abandonată de ani de zile. Hai să vedem ce e cu tortul de pe masă şi apoi explorăm tunelul. Oricum ne trebuie lanterna, nişte frânghii să nu ne rătăcim şi un pic de Alex să mă simt mai în siguranţă.

În cabană fetele desfăcuseră ambalajul tortului. Prăjitura era mucegăită şi uscată, părea veche de cel puţin două luni. Alex desfăcu scrisoarea şi începu să citească cu voce tare:

„Dragii mei,

Tortul e pentru toate aniversările pe care le-aţi ratat. La fiecare trei zile sergentul care verifică adăpostul va aduce unul proaspăt. În primul rând trebuie să vă spun că tot ce vi s-a întâmplat a fost, din păcate, necesar. În ultimii ani s-a conturat clar ideea că un nou război mondial este iminent. Nu ştim dacă va fi chimic, atomic sau biologic dar în mod clar vor fi puţini supravieţuitori şi aceştia vor fi afectaţi de armele utilizate. Din acest motiv s-a decis ca fiecare ţară să construiască cel puţin un adăpost pentru copii care să poată repopula planeta. Ideal ar fi să putem adăposti cât mai mulţi şi pentru marea majoritate am folosit peşterile neexploatate turistic. Voi aţi fost proiectul meu de suflet, adăpostul în care s-a investit cel mai mult tehnologic. Piesele lipsă din puzzle-ul cu harta Europei indică locaţiile pe care le cunoaştem noi. Cu siguranţă există mai multe, acestea sunt doar cele oficiale!

În clasele primare aţi participat la un concurs şcolar care se chema „Micul explorator”

— Îmi amintesc concursul! interveni Cristina. Eu am participat dar am obţinut doar optzeci de puncte din o sută posibile.

— Felicitări, dragă! Putem continua cu scrisoarea, mi se pare mai de interes pentru toţi?

Alex reluă citirea scrisorii

„Cristina a realizat atunci punctajul maxim la ceea ce ne interesa pe noi: orientarea în spaţiu şi tehnici de supravieţuire. În jurul ei s-a constituit grupul şi faptul că fratele ei avea înclinaţii spre programare a fost un avantaj nesperat. Desigur, nu aţi fost singurul grup format şi taberele şcolare au fost o şansă pentru noi să testăm care sunt copii cei mai potriviţi pentru proiect. Voi aţi fost aleşi fiindcă performanţa era dublată de un puternic echilibru psihic. Nu aveam nevoie de supravieţuitori geniali care să cedeze nervos în faţa realităţii. Dacă dezastrul nu se va produce voi veţi fi nucleul unei unităţi speciale a armatei care va găsi soluţii pentru supravieţuirea speciei în situaţii limită.

Tunelul vă va conduce la vechea salină în care veţi găsi tot ce trebuie pentru a construi un laborator unde veţi putea reproduce flora actuală a ţării. Din păcate fauna nu a putut fi conservată decăt parţial, s-a renunţat la speciile mari sau potenţial periculoase.Toate seminţele sunt conservate criogenic dar Julie deja ştie cum să le readucă la viaţă. Pe toată perioada şederii voastre aici v-a fost indus un somn asemănător cosmonauţilor de pe navele spaţiale. Aţi dormit în fiecare noapte cam două săptămâni, timp în care vi s-au transmis informaţii care v-au specializat pe fiecare în domeniile spre care aveaţi înclinaţii.

Bunicuţa este numărul şapte dintr-o serie de roboţi gândiţi să aibă grijă de voi. Nu ştim în ce măsură va fi afectată dar cu siguranţă Vlad ştie deja cum să o repare şi aparatul primit cadou îl va ajuta să o programeze. Vă recomand să o folosiţi în toate explorările, nu ştiţi ce vă aşteaptă afară!

În partea dreaptă e ieşirea. Luaţi cu voi contorul lui Marius pentru a detecta nivelul de radiaţii când ieşiţi. La jumătatea distanţei spre ieşire este un garaj în care aveţi o maşină electrică şi generatorul care asigură şi alimentarea adăpostului. Maşina poate parcurge 100 de kilometri până la descărcare dar în timp Marius va putea fabrica un generator portabil pentru a putea parcurge distanţe mai lungi.

Julie, te rog nu uita de jocurile noastre din week-end. Mi-ar plăcea să îţi aminteşti mereu de noi!

Vă doresc tuturor mult succes!

maior Stroe Constantin

— Tata …oftă Julie. Înseamnă că părinţii noştri…

— Înseamnă că încă nu ştim ce s-a întâmplat. E un dezastru preconizat dar nu e obligatoriu ca asta să se fi întâmplat. Dacă se aşteptau la aşa ceva probabil au făcut tot posibilul să evite un conflict. Hai să nu intrăm în panică, doar suntem grupul cel mai echilibrat.

Vlad recitea scrisoarea gânditor.

— Julie care erau jocurile voastre din week-end? Mi se pare ciudat că aminteşte de ele, ar fi putut foarte bine să scrie „nu uita cât te iubim ” sau „nu uita de noi ” pur şi simplu.

— Păi ştii… tata era mai mult plecat. În rarele lui permisii ne jucam mai mult de-a spionii: ascundeam bileţele cifrate, căutam indicii sau mesaje scrise cu cerneală simpatică .

— Iar scrisoarea asta mai are o jumătate de pagină goală! Cum se poate citi un mesaj scris cu cerneală invizibilă?

— Se poate prin expunere la căldură dar hârtia e destul de inflamabilă şi riscăm să aprindem mesajul. Era bun călcătorul ăla pe care şi-l dorea Cristina dar în lipsa lui îţi prepar eu un amestec de substanţe extrem de eficient.

Julie trase un scaun peste uşa căzută şi sprijinită de Alex trecu in bibliotecă. Străbătu în fugă sala de sport şi bucătăria spre fosta pivniţă transformată în laborator. Băieţii urcară în dormitor şi până Julie îşi amesteca „poţiunile” umplură rucsacul cu tot ce considerau necesar în explorarea tunelului.

Rămasă singură în sufragerie Cristina încercă să o trezească pe bunicuţă. O mai scutură de câteva ori apoi se aseză pe scaunul de lângă ea. Totul e o nebunie, suntem doar nişte copii… Îşi puse capul pe umerii bunicuţei şi începu să plângă încetişor.

Evadarea

Sub acţiunea amestecului Juliei pe foaie mai apărură câteva rânduri scrise de mână:

„Nu am putut să nu le explic părinţilor voştri ce s-a întâmplat. Era necesar ca dispariţia voastră să nu producă prea multă agitaţie şi sunt tată şi eu, am considerat că e de datoria mea să le spun adevărul. Oricum e-mailurile de la „cabana Trei Iepuraşi" s-au autodistrus şi varianta oficială a fost că v-aţi rătăcit pe drumul de întoarcere din tabără. Eu şi părinţii voştri suntem în peştera Vadul Crişului care nu a fost amenajată fiind majoritar sub apă (putea găzdui maxim zece persoane) dar oferea anumite condiţii naturale de protecţie. Poate vom supravieţui! Toate uşile pe care le veţi mai găsi au ca cifrul de deschidere data naşterii fiicei mele. Julie, te iubim!"

Alex îşi săltă rucsacul în spate şi porni hotărât spre uşă.

— Mai vine careva? Nu mă interesează când o poate repara Vlad pe bunicuţă sau ce laborator e în străfundurile salinei. Trebuie să ies acum şi să ştiu ce e afară!

Marius îşi luase deja bocancii în picioare şi cu contorul în braţe o porni după Alex. Vlad făcu un pas spre uşă dar ochii rugători ai Cristinei îl opriră.

— Mergeţi voi doi! Nu pot lăsa fetele singure dar vă rog aveţi grijă! Opriţi-vă la garaj şi luaţi de acolo ce consideraţi că vă foloseşte!

Marius şi Alex ieşiră şi porniră să urce în partea dreaptă a tunelului. Pe jos era praf amestecat cu sare dar panta era lină iar ei mergeau cu pas egal, obişnuiţi cu drumeţiile montane din tabere. Alex îşi prinsese lanterna pe cap ca speologii pentru mai multă libertate de mişcare. Linişte… Parcă acuma realizau ce apăsătoare poate fi liniştea când îţi doreşti să auzi orice zgomot, orice semn că nu eşti singur în inima muntelui.

— Crezi că… Te-ai gândit că totul poate fi un test să vadă cum ne descurcăm în eventualitatea unui dezastru?

— Da, m-am gândit! mormăi Alex. M-am gândit dar nu prea cred.

— De ce nu crezi? Mi se pare mai posibil ca…

— Nu cred fiindcă Julie e în grup. Nu-ţi laşi unica fiică să treacă prin aşa ceva decât dacă eşti convins că e un pericol real. Ea a fost ultima intrată în grup, sunt convins că maiorul a transferat-o la şcoala noastră doar când a ştiut că noi

vom intra în acest adăpost. În plus, nu investeşti atât într-un proiect de supravieţuire când sfârşitul pare vag şi îndepărtat.

Mergeau cam de o jumatate de oră când văzură în peretele din stânga o uşă metalică cu cifru. Alex forma 1809 (ziua Juliei era în optsprezece septembrie) şi intrară în garaj. Generatorul ocupa aproape jumătate din cameră iar maşina electrică era destul de mică dar uşor înghesuiţi ar fi încăput toţi cinci în ea. Marius deja vedea pila Danieli pe care o va crea cu ajutorul Juliei pentru a se putea deplasa pe trasee mai lungi. Într-un colţ găsiră cinci costume de scafandru şi amândoi îşi luară căştile şi rezervoarele de oxigen. Ieşiră şi formară codul după ce închiseră uşa. Mai merseră cam un kilometru apoi tunelul se încheie brusc. Deasupra lor era o trapă asemănătoare cu uşa dintre bibliotecă şi living. Alex îşi pregăti casca, scoase din rucsac pistolul şi îl armă.

— Nu fi stressat, cred că ştiu deja ce e afară. Contorul piue normal deci nu se pune problema de radiaţii. Dacă ar fi lansat bombe atomice nivelul radiaţiilor ajunge la normal în ani de zile şi nu am stat atâta timp în cabană.

— Atunci crezi că fost bombe chimice sau biologice?

— Cred că n-au fost nici un fel de bombe. În şah există o tactică numită „pionul otrăvit”. Sacrifici un pion pentru a câştiga un avantaj mai mare. Toată povestea cu Cristina şi scrisoarea maiorului e pionul nostru otrăvit!

— Adică e o capcană?

— Capcană e mult spus. Câţi copii talentaţi la geografie crezi că au obţinut punctaj maxim la concursul „Micii exploratori”? Cel puţin câteva sute… Nu te miră faptul că s-a investit atât în acest proiect şi suntem dotaţi doar cu un robot stricat şi un calculator din primele generaţii. Au putut conserva seminţele prin criogenie dar noi nu avem un laptop. Să fim serioşi, grupul s-a format în jurul lui Vlad. Noi facem parte din generaţia facebook, sclavii internetului. Colegii noştri stăteau ore întregi pe telefoane şi Ipaduri uitând de fapt să mai comunice sau să gândească. Violenţa era în creştere, drogurile în floare. Copii se nasc puţini şi populaţia îmbătrânită se sinucide lent. Societatea merge clar spre autodistrugere şi populaţia se alienează cu fiecare generaţie. Vlad e pasionat de calculatoare fără a fi sclavul tehnologiei. Scopul proiectului nu a fost să supraviuţuim ci să

reînvăţăm… să fim oameni. Sfârşitul nu s-a produs după ce am intrat noi în pivniţă, începuse deja când am coborât.

— Atunci ne întoarcem şi le spunem…

— Le spunem că n-am avut curajul să deschidem trapa. La momentul potrivit vor afla adevărul. Şi mie mi-e dor de ai mei dar când vom găsi soluţii de schimbare va trebui să ne întoarcem şi să le punem în aplicare.

Alex îl privea gânditor. O fi luat-o razna – nu e exclus la câte li s-au întâmplat – sau… Îşi dădu jos casca… Fie ce-o fi, trebuie să afle!

Formă codul şi împinse trapa cu putere. Îl izbi un val de aer proaspăt şi zgomotul păsărilor din pădure. Se strecură prin deschizătură şi se întinse pe iarbă cu ochii la cer. Era un soare călduţ şi copacii înmugureau a primăvară. Poiana era cum şi-o amintea, doar gardul de sârmă ghimpată dispăruse.

Marius scoase capul prin deschizătură.

— Ei, sunt nebun?

— Eşti… puţin! Şi eu la fel! Nici maiorul nu cred că e zdravăn, când o să îl revăd îi zic vreo două!

Mai respiră o dată adânc umplându-şi plămânii cu aerul proaspăt. Apoi coborî şi închise trapa după el.

— Ce faci, nu vii? Pentru un şahist te mişti bine dar avem ceva de mers. Oare Vlad o poate programa pe bunicuţă să mă antrenez cu ea? Nu pot să mă lupt cu Cristina, e aşa o delicată şi voi doi sunteţi doar cerebrali, nu-mi faceţi faţă nici cinci minute într-o luptă.

Da, îi plăcea şahul. Pe Alex îl atrăgea sportul, pe Julie chimia. Cristina era preocupată de modă şi geografie iar Vlad era un împătimit al calculatoarelor. De fapt grupul nu s-a format în jurul nimănui. Fiecare îşi găsise o pasiune care-l ţinuse departe de viciile generaţiei. Explicaţia o fi fost în codul lor genetic sau… asta trebuiau să afle!

Îşi luă contorul în braţe şi porni după Alex.

FOILETON

Orăşelul lupilor (I)
(de Bianca Alexandra Horbovanu)

„Ce oră este? E 10 deja. Până la prânz ar trebui să ajung. Lupilor… ce nume ciudat pentru un orăşel. Mă întreb de unde vine… precis a fost atacat cândva de lupi sau… cine ştie? Poate voi descoperi şi asta. Câtă încredere trebuie să aibă domnul Popa în mine, ca să-mi încredinţeze partea asta din cercetare. La urma urmelor, sunt studentă de abia în anul II, am doar douăzeci de ani şi nici măcar puţină experienţă… Clar, sunt o norocoasă! Da… mai schimb şi peisajul puţin. O, şi de Mihai ce dor îmi este! Avem mai mult de un an de când nu ne-am văzut… Precis o să fie o vară de neuitat.”, se gândea frumoasa Diana.

Călătorea de la Iaşi spre inima României, undeva între Mureş şi Arieş, poate înspre Târnave. Studentă la litere, fusese aleasă să colaboreze într-o cercetare lingvistică despre originile limbii române, unde fiecare trebuia să aducă informaţi din altă parte a ţării. Diana avusese norocul să fie trimisă în partea centrală, unde locuia vărul ei, Mihai. Mutat de vreo patru ani acolo, stătea singur. Îi povestise Dianei că îşi făcuse nişte prieteni tare buni, pe care ştia că se poate baza. Avea să-i cunoască şi dânsa în curând, îi tot repeta Mihai, dar ea se gândea că oricum nu va avea timp să stea cu aceştia, căci va munci intens.

Era determinată să le arate tuturor că nu s-au înşelat crezând în dânsa şi că este în stare să facă tot ce trebuie. Privea cerul cu capul sprijinit pe geam, iar soarele îi lumina cald ochii căprui. Părul său şaten închis îi cădea în bucle mari peste umeri, intrând în contrast cu rozul pal al tricoului ei. Stătea relaxată, cu picioarele întinse până sub scaunul de vizavi, pentru a se odihni. Deşi purta cizmuliţe scurte, cu tocul comod, călătorea încă dinainte de a se lumina… şi ştia că nu va avea timp să stea.

Cu o întârziere de două minute, trenul ajunse în gară. Tânăra îşi luă bagajul şi coborî cu paşi mici, precauţi, din tren. Aerul tare o învioră şi începu să-şi caute

aprig cu privirea vărul. Nu era prea multă lume pe peron, aşa că nu îi fu dificil să remarce semnele de „bun venit”, pe care i le făcea acesta cu mâna. Îmbrăcat lejer, Mihai se apropia de fată, zâmbind larg. Fericirea revederii i se citea în ochii albaştri şi sinceri, numai potriviţi cu părul bălai. Când ajunseseră faţă în faţă, fata lăsă bagajul jos, iar Mihai, un tip bine făcut, o ridică în braţe pe firava lui verişoară, rostind:

— Vara mea scumpă! Ce bine îmi pare să te văd! Bine ai venit!

— Bine te-am găsit, dragă Mihai! răspunse ea printre râsete. Mi-a fost atât de dor de tine! De abia aşteptam să te văd!

— Mie-mi spui? Număr zilele pe calendar, de când mi-ai zis că vii!

— Ha, ha! Mă bucur! Înseamnă că n-am să te necăjesc prea tare.

— Să mă necăjeşti? Te rog, mi-ar plăcea să te muţi aici de tot!

— E, hai! Să nu exagerăm!

— Eu? Exagerez?

— Da!

— Ba nu!

— Bine, dar poate te întorci tu la Iaşi.

— Ah, aş vrea, dar ştii că pasiunea mea, sculptura, nu merge acolo.

— Tu ştii mai bine, e drept.

— Bine, dar nu mergem? Avem de făcut vreo jumătate de oră cu maşina.

— A, hai să mergem.

— Să te ajut cu bagajul!

— O, mulţumesc!

— O? Te miri? Ce, te aşteptai să te las să-l duci singură?

— Poate! răspunse fata, râzând.

— Poate? Lasă, ai să ai tu destulă treabă la mine acasă!

Râsetele celor doi captau privirile puţinilor oameni din gară, însă ei nu păreau a remarca faptul că atrăgeau mai multă atenţie decât ar fi trebuit. Diana privea însă în toate părţile, pentru că vedea locurile acelea întâia oară şi vroia să le înveţe repede. Obişnuia să fie pe cont propriu şi nu dorea să fie dependentă de Mihai aici.

Pe drum, voia bună perseveră. Cei doi făceau glume, schimbau muzica din 30 în 30 de secunde, cântau şi comentau toate versurile. Intrând pe un drum neasfaltat, fata râse că ajung „la capătul lumii”.

— Pe aproape, Diana! Fie vorba între noi, nu prea există circulaţie pe aici. Rar se întâmplă să mai vină vreun vizitator. Şi acela, adesea, s-a rătăcit!

Şi aşa au continuat tot drumul. Bucuria fetei când au dat iarăşi de străzi asfaltate! Ajunşi la casa tânărului, Diana fu surprinsă de aspectul ei bătrânesc.

— Aici locuieşti tu? Şi eu care credeam că eşti înnebunit după tot ce e modern!

— Chiar sunt! Dar nu îmi găsesc inspiraţia în societatea modernă şi agitată. Parcă m-ar bloca. Aici, în schimb, am toată liniştea necesară. În plus, aerul rustic, vechi, al acestei case mă face să meditez mai mult, să revin la întrebări esenţiale despre omenire. Dă-mi bagajul! A, încă ceva: aici nu mă deranjează vecinii, ca la bloc. Stau cu lumina aprinsă până la 3 dimineaţa, e fix problema mea.

— Dar prietenii tăi? Nu vin în vizită?

— Ba da, dar ei nu deranjează niciodată. Hai să intrăm! Vezi că întrerupătorul e în stânga uşii; aprinde tu, te rog, lumina!

— Imediat. O, dar e frumos mobilată!

— Maro, bej, alb şi negru; nu putea fi altfel… şi-ar fi pierdut farmecul.

— Aşa e.

— Vino, te conduc în camera ta, apoi vom face un tur al casei.

— Desigur. Te urmez.

Toată după-amiaza o pierdură cu aranjatul lucrurilor, astfel încât de abia la cină avuseră răgaz să se odihnească. Nu mică i-a fost surpriza Dianei când a văzut cât de bine găteşte Mihai. Nu se abţinu în a-l lăuda, mai ales că bucătăria nu era punctul ei forte.

— E delicios! Când şi de unde ai învăţat să găteşti aşa?

— Diana, nevoia te învaţă. Tu nu găteşti deloc?

— Ba da; lucruri simple, strictul necesar.

— Lasă că tu speli vasele.

— Mi se pare corect, bufni ea în râs.

— Apropo, mâine îmi vei cunoaşte şi tu prietenii. Ce zici?

— Da, de ce nu? Nu îmi prinde rău să mai ştiu pe cineva pe aici.

— Aşa e. Atunci, rămâne stabilit.

Zis şi făcut. În după-amiaza următoare, cei doi veri au pornit spre locuinţa unuia dintre amicii lui Mihai; acolo aveau întreaga curte pentru a face un picnic exact cum doreau. Poarta se deschise şi un băiat, nu prea înalt şi subţirel, îi întâmpină cu un zâmbet larg:

— Salut! Hai, intraţi! Bună, Mihai! dădu acesta noroc cu vărul fetei, după care întinse mâna spre dânsa. Eu sunt Andrei. Încântat!

— Diana, de asemenea! văzându-l atât de voios, fetei îi trecură toate emoţiile.

— Haideţi! Înaintaţi! continuă gazda. Diana, să-ţi prezint băieţii: cel înalt de acolo e Marian, iar cel îmbrăcat în negru e Narcis, căruia îi spunem „sportivul nostru” căci, după cum vezi, e cel mai atletic dintre noi.

Primită cu multă amabilitate de toţi, Diana nu se simţi deloc incomodată de faptul că de abia îi văzuse pe cei prezenţi. Într-o atmosferă plăcută, aceştia îşi petrecură toată după-amiaza cu jocuri, râsete şi glume. Dintr-una într-alta, Diana

ajunse să le spună motivul pentru care se afla acolo, moment în care fu surprinsă de intervenţia lui Narcis:

— Cred că te pot ajuta eu. Bănuiesc că ţi-ar prinde bine să vorbeşti cu oameni bătrâni, înţelepţi, care au prins şi alte vremuri. Se face să cunosc unul care ştie foarte multe. Precis îţi va răspunde la multe întrebări.

— Da, aprobă tânăra, mi-ar prinde bine să vorbesc cu bătrânii locului. Unde se găseşte acesta?

— Stă singur, într-o căsuţă izolată pe munte.

— Nu, interveni Marian. Narcis, vrei să o duci la bătrânul ăla? E un ciudat! Mai bine nu!

— Ce te bagi, Mariane? Te-a întrebat cineva ceva? replică sfidător Narcis. Sau ce? Ştii tu pe cineva mai deştept în orăşelul ăsta?

— Nu, e drept…

— Şi, atunci? Diana, mergi pe mâna mea! Omul ăsta ştie o mulţime de lucruri. Sigur te va ajuta.

— Bine… spuse sceptică fata. La urma urmei, ce ar putea să ne facă un bătrân?

— Corect, zâmbi pe sub mustăţi Narcis.

— Prea bine! Narcis, ai picat la ţanc! concluzionă Mihai, stabilind să se revadă următoarea zi, pentru a merge la bătrân.

TRADUCERI

Jack Spintecătorul
III
(de Gerd Maximovič)

Dar păsările! Ce-i cu păsările? Cine le-a scris în timp? Din nou e sufocant de cald în cabină, căci ai închis afară aerul răcoros al nopții. Privești instrumentele roșii. Poziția lui Saturn, poziția Lunii care atrage oceanele și trage de Pământ. Cu o mână ușoară, scrii un program, căci zborul pe care-l plănuiești trebuie să fie perfect, la secundă. Încă câteva date, cerute de monitor. Încă câteva coordonate și lumina roșie începe a pâlpâi, semnalizându-ți că mașina e gata.

Tragi de maneta de control și, cu un zumzăit, cabina e învăluită de o ceață ușoară, nu la fel de umedă ca aceea de afară. Pământul se rotește sub tine în saltul tău în timp. Zgârii Casa Parlamentului și zbori peste Tamisa, dar astea sunt doar simulare, căci, în realitate, ești lipsit de substanță, ești scris doar în timp, o umbră peste Londra pe care cei care vor muri mâine s-ar putea să o simtă sau să o vadă.

Apoi monitorul îți spune c-ai ajuns. Cu broboane de sudoare pe sprânceană, cu cicatricea pe care o vezi în oglinda din fața ta, împingi mașina în prezent. Vibrează, se scutură puțin. Pe când te materializezi, se hârșâie de un perete acoperit de mușchi și aproape scârțâind atingi un gard de metal cu țepi deasupra și indicatoarele de bord îți arată că mașina a avut parte de un contact de câteva secunde, apoi ai trecut de obstacol, dar o lumină licăre și moare, apoi licăre din nou și-și arată, când o privești, că presiunea uleiului scade; și-odată cu ea și energia-timp.

După cum îți arată monitorul, mai ai jumătate de oră ca să încerci o pornire de urgență și gândești că ar fi timp suficient. Apoi îngheți, căci un mârâit vine de afară, de parcă un animal sălbatic ar umbla după pradă pe lângă mașină, cu

gheare și dinți enormi care-ți sfâșie carnea în multe fâșii. Din nou deschizi o fereastră pe monitor și privești afară, dar e prea întuneric. Urechile care-ți transmit zgomotul de afară sunt sensibile. O respirație, un suspin teribil, un foșnet grăbit, ceva zgâriind exteriorul mașinii cu o labă enormă.

Privești monitorul și simulezi un program precis, care ar trebui să te mute în interiorul grădinii zoologice cu doar câțiva metri. Unde-i harta? Ai pierdut-o pe undeva pe-afară. Lângă ultima prostituată sau lângă bătrâna moartă. Nu știi. Poți zbura și fără hartă, dar pentru grădina zoologică ai nevoie de o hartă în care atomii sunt aranjați după timpul astral.

Deschizi cabina și asculți întunericul, dar cel dintâi emerge din ploaie un miros, ascuțit și penetrant, urmat de o umbră alungită, ca o panteră albastră, alunecând pe sub stele, sau ca o pisică a cărei ochi galbeni strălucesc în întuneric. Apoi îți auzi inima bătând, o simți ca pe o povară, gunoi putrezind, și scrâșnitul oaselor, și ai știut din totdeauna că e minunat să mori, e minunat să te întinzi în iarba udă și să te verși în ea.

Dar: „Răzbunarea e a mea”, spuse Domnul. Zilele minunate de pace vor veni. Oricine va fi în acel timp, nu va fi dat afară de acolo. Ne plimbăm în cercuri sub nori, dincolo de Sirius, câte zile nenorocite avem. Da, nedreptățile trebuie să fie ispășire, iar bestiile de criminali sunt notați în ceruri, unde trebuie să se învârtă din nou și din nou, până când amețeala pune stăpânire pe ei și nu mai știu cine sunt, cine au fost și cine ar fi putut să fie.

Deodată, frica te cuprinde. Și nu este doar mirosul pătrunzător din cabină și gustul ghearelor ascuțite, și nu este doar țipătul ascuțit al păsărilor timpului care se rotesc deasupra ta. Nu, nu mai știi, asta e Londra? E Tamisa acolo, înceată și gri, cărând atâtea cadavre? Auzi urletele victimelor tale sau doar vântul prin chiparoșii care se leagănă deasupra cimitirului?

Asta e Londra? Ai încă mecanismul corect de determinare a timpului? Stând nemișcat între pernele de catifea verde, începi să te gândești. E ca și când ceva ți s-ar fi deplasat în interiorul capului. Bâjbâi tăcut în întuneric. Revino-ți! Arunci o ancoră în timp, ceea ce de obicei fixează mașina în timp și spațiu, legând-o de amprenta gravitațională a soarelui și de intersecția cu galaxia. Mașina se mai liniștește, dar vibrația nu dispare de tot.

Un norișor de fum se ridică dinspre pupitrul de comandă, mirosind a bobine arse. Apoi flăcări strălucitoare și pâlpâitoare izbucnesc din monitor, un foc care se întinde lacom peste toată caroseria. Deja îți dogorește fața, îți pârjolește sprâncenele, iar tu te vezi cu ochii minții arzând într-o noapte care nu este noapte.

Manetele se topesc în fața ta. Mâna ta care încerca o pornire de urgență, trece prin flăcări. Îți lingi mâna, cea care a ucis atât de multe femei, iar focul i-a jupuit pielea. Ce-ar fi putut merge rău? te gândești. Dar nu ai timp de gândire, ci stai deja afară, în fața mașinii, în ploaie. Păsări mari și negre plutesc în cer și-ți amintești cum ziarul „Times" povestea într-un articol scurt că două păsări ciudate, care probabil veniseră de pe un continent îndepărtat, fuseseră găsite și aduse la grădina zoologică din Londra.

Nu poți spune exact cum ai ajuns de-ai intrat în clădire. Îți pare că te-ai strecurat printre crăpături ca un păianjen, sau că ai răsuflat o dată, cu putere, și ai ajuns înăuntru. Tot ce știi este că aștepți o clipă în lumina slabă care umple coridorul cu o strălucire palidă. Un îngrijitor al grădinii zoologice trece pe lângă tine, târșâindu-și picioarele în cizmele grele, mestecând un pai, cu mâinile în buzunare.

Pentru o clipă, îți pare că arată ca Spence, dar umerii îi sunt lăsați, obrajii îi sunt scobiți, fața îi e palidă. Nu, nu poate fi Spence. Sau poate? Ce-ar fi dacă acesta ar fi Spence, cel care vine din timp? O vezi pe Kathleen în fața ta, cu părul ei roșcat și ochii verzi, și te simți o parte din ea. Dar Spence, sau mai bine îngrijitorul, pare acum să se uite spre tine, doar un moment, doar o secundă, mai degrabă viclean, cu buzele umflate, dar nu, nu este Spence, chiar dacă ți-a părut să fie el, câteva secunde confuze.

Acum a plecat. Te grăbești să traversezi coridorul și, din nou, ecouri de pași se aud din cealaltă parte a sălii. Apeși clanța rece a ușii pe care scrie „Specimene rare". Ușa chiar e descuiată. Pașii devin mai zgomotoși, dar deja te-ai strecurat în camera plină de lumini verzi sclipitoare.

Ușa e în spatele tău, acum închisă, iar tu ai văzut deja jumătate din cameră. Sunt mai ales specimene împăiate, păsări cu aripi desfăcute, care te amenință de dincolo de moarte, din cutiile lor de sticlă. Șerpi încolăciți, reci și rigizi în spatele vitrinelor. Un urs stă în colț, întinzându-și gâtul, cu dinții ascuțiți la

vedere, ca pentru atac, și singurul motiv pentru care nu se repede la tine este acela că încurcase timpul și realitatea.

Ce este realitatea când, în același timp, un păianjen coboară pe firul său de mătase în colț și când un șobolan pe care crezi că l-ai văzut, ca pe-o dungă neclară, dispărând într-o gaură, sub tabloul în ulei? Ce este realitatea, când până și mumia care stă în colț, cu față galbenă, imobilă, aproape că clipește din pleoapele grele?

Deodată, un țipăt în sală. Și auzi sunetele ascuțite ale marilor păsări care se desprind de tavan și se reped asupra ta cu aripile larg desfăcute, ca păsările morții, și acum vezi că până și pereții sunt vii. Timpul îți pare că iese din tine, albastru. O pasăre îți zgârie obrazul cu ghearele sale ascuțite, alta îți rupe gulerul, a treia îți plonjează asupra feței, ca o pasăre scufundătoare, iar tu nu poți să te ascunzi decât în spatele unei cutii în care șerpii își revin, sâsâind, la viață.

Ce este viața, ce este realitatea, când însuși cristalul din care e făcută sticla prinde viață? Ce este realitatea când Spence începe să urle afară, întrebând ce se întâmplă? Ce este realitatea când flăcări izbucnesc din cutii și păsări plutesc sub tavan, cu pene foșnitoare, furioase și puternice?

Pe când gălăgia se mai domolește, ecouri de pași se aud din nou pe coridor, dar de data asta în surdină, de parcă pisici s-ar târî spre tine, venind din afara timpului, ca îngeri care se mișcă suspendați de sfori care coboară din ceruri. Îți ții respirația, iar pașii par să se oprească chiar în fața ușii și o pasăre măreață, pe care nici n-o observaseși, scoate un țipăt puternic, ca de jale, și ușa scutură tencuiala de pe perete de brutal ce e deschisă, dar ce se ivește? E un om sau un înger? E o ființă din care-ai mai văzut sau una din care vei vedea?

Gâtul îți este uscat, iar o lumină roșie pare să ardă în sala în care păsările și șerpii încearcă să treacă din nou la odihna lor, chiar și ursul, și tu aproape leșini. Acum crezi că ai înnebunit. Acum crezi că acei curenți ai timpului s-au intersectat, nesfârșit, nețărmurit. Unde e firul care duce afară? Unde e ieșirea, e minotaurul chiar în fața ta?

Ai pierdut firul, ești înghesuit. Te sprijini de-un perete, ținând în mâini trupul unei femei, cu sângele șiroind. Un șuierat îți stăruie în ureche pe când stropii de

ploaie ți se scurg pe guler în jos. Ești Jack Spintecătorul, cel care n-a fost niciodată prins, dar lângă tine cineva spune:

— Doamne-Dumnezeule, ce faci?

O lovitură și-un brânci te împing pe strada Oxford. Ești ca o frunză purtată de furtună și-ți cauți o ancoră, cineva, pe-aproape, care să-ți poată asculta gândurile. Dar cu cine ar trebui să vorbești, când sunt atât de multe trupuri de femei ucise în spatele tău? Și jocul tău cu poliția, l-ai uitat?

Păsări zboară iarăși peste Tamisa. Acum le poți distinge țipetele și te gândești la ce-ai fi devenit dacă balsamul milei ți-ar fi fost bogăția, dacă mâinile ți-ar fi fost mângâietoare – când ele îți sunt, de fapt, atât de dure, iar vocea blândă, când ea îți este în realitate un strigăt.

Te clatini din nou și te cutremuri. Îți pare că o voce din trecut ți-ar vorbi, implacabil, împingându-te înainte, dar acum, când păsările ciugulesc afară, bisturiul îți strălucește în mână și realizezi că vocea s-a stins, iar tu zâmbești, poate pentru prima oară în viața ta. Ploaia și norii dispar, iar mașina tremură ușor ridicându-se, iar picăturile albastre ale timpului plutesc prin cabină în timp ce-ți amintești păsările pe care le-ai lăsat la muzeu, înțepenite, că plăsmuite din nisip, cu diamante în loc de ochi.

Dar ce fel de timp a fost acela, și ce fel de pasăre? Mașina plutește și atinge timpul, atinge Roma, unde soarele strălucește fierbinte deasupra Capitoliului, se răsucește peste acoperișuri spaniole, sub care aurul țiinuturilor îndepărtate strălucește. Pulsul ți și poticnește din nou, iar mașina se clatină și plutește prin vid și frig, se hârșâie de stele și, în sfârșit, acum că ești rece, mort, iar sângele din vene ți s-a transformat în nisip, vezi păsările prăbușindu-se din bolta universului. Mari, țipătoare, învârtindu-se în înalt, așteptându-te să te apropii, fluturând din aripi ca din drapele negre, în fața ochilor tăi ce pălesc.

Și încă poți să auzi țipetele lor ascuțite și loviturile încete în acoperișul cabinei; apoi ești prea departe pentru ca vreun lucru să mai conteze pentru tine. Inima-ți tremură, pleoapele ți se zbat și cazi, cu mașina care se-nvârtește, tot mai adânc în vid, în eterna tăcere de aur, în nimicnicia și nemișcarea în care trăiești pentru totdeauna și ești pentru totdeauna mut, în timp ce mecanismul de determinare a timpului numără mileniile și orele. Dar ce este timpul acolo unde

spațiul e gol și cuțitele strălucesc în soare, unde strigăte tăcute răsună, iar viața ta te străbate din nou și din nou, ca-ntr-o buclă fără de sfârșit?

–SFÂRȘIT–

(În traducerea lui Alexandru Lamba)

- Traducerea s-a realizat cu acordul autorului.

Mulțumim Gerd Maximovič!

- Translated with the author's consent.

Thank you Gerd Maximovič!

RECENZII

„Iubire şi moarte pentru totdeauna” - Liviu Surugiu (de Teodora Matei)

„Nu e o carte despre o iubire imposibilă, ci despre imposibilul însuşi. Sau despre două iubiri imposibile. Deşi indiciile sunt presărate subtil în text, abia ultimul paragraf lămureşte cititorul şi îl aruncă la limita raţiunii. Am alergat cu sufletul la gură pe parcursul fiecărei pagini şi m-am trezit pe marginea prăpastiei. Superb!”

Asta scriam la puţin timp după lansarea de la Gaudeamus, în noiembrie 2014. Zilele trecute am recitit-o şi am realizat că i-am făcut o nedreptate. De bună seamă, juriul care i-a acordat premiul Vladimir Colin în 1995 a apreciat subtilitatea autorului de a ascunde o poveste în spatele alteia şi tot aşa, precum păpuşile ruseşti Matryoşka. După prima lectură nu-mi amintesc decât frustrarea că sunt suflete care nu-şi pot afla jumătăţile, ori altele care alcătuiesc un întreg fiindu-şi suficiente într-un mod ironic şi tragic totodată.

Acţiunea romanului se desfăşoară într-un ospiciu din Transilvania. Doi pacienţi sunt diagnosticaţi cu letargie cataleptică. Sunt ca şi morţi pentru o lună, se trezesc pentru o altă lună şi tot aşa. Luna când Andrei e treaz e cea în care Gena e declarată moartă. Ori aşa îşi numeşte ea acea stare. Camerele lor sunt dispuse una în faţa celeilalte. Fiecare e intrigat de cealaltă uşă, mereu închisă. Andrei pătrunde în camera fetei, îi vede poza, se îndrăgosteşte de ea şi află că suferă de aceeaşi boală. Îi lasă o scrisoare pentru vremea când ea avea să fie vie, iar el mort.

Are loc un schimb de mesaje între cei doi, bazat pe înţelegerea de a lăsa scrisori pentru fiecare a zi a lunii, care să fie citite una câte una, ca şi cum şi-ar

scrie zilnic. Doctorul Sicran, care îi supraveghează pe amândoi, încurajează idila, oferind fiecăruia informaţii despre celălalt. Merge cu Gena la Bucureşti, unde contele rus Serghei Marevici Ulianov se îndrăgosteşte de tânără şi îşi oferă suportul pentru tratarea acesteia la Moscova. Având de ales între vindecare şi moartea lui Andrei, Gena alege iubitul din ospiciu. Pus în faţa aceleiaşi alegeri, Andrei o alege pe Gena.

Cei doi insistă asupra doctorului Sicran să-i cunune. Deşi pare imposibil, acesta găseşte o cale de a le îndeplini dorinţele. Din păcate planul eşuează, iar medicul îi pierde pe amândoi.

Aici s-a încheiat prima poveste. O iubire tristă şi frumoasă între doi oameni care nu se puteau întâlni. În spatele ei stă cea de-a doua, a medicului Sicran. N-am înţeles, iniţial, de ce nu şi-a informat pacienţii despre starea lor reală, alimentând apariţia şi dezvoltarea acelor sentimente?! Răspunsul era simplu şi stătea în propriul lui nume. Chiar şi în descrierea fizică a bărbatului. Pe de altă parte, cel mai bun loc unde nebunia poate fi simulată e un ospiciu.

Cea de-a treia poveste pare a fi a unor personaje secundare: părinţii fetei. Gena pierde ocazia de a-i cunoaşte pe ai săi. Vin s-o viziteze, dar cei doi părăsesc ospiciul înainte ca ea să se trezească. Nu le aude decât glasul, apoi vede pe fereastră o maşină părăsind curtea spitalului. Misterul în privinţa părinţilor se adânceşte când doctorul o anunţă moartea lor, în urma unui infarct. Rămâne cu câteva poze prost developate şi cu o mulţime de întrebări. Ca şi cititorul, de altfel.

Cam atâtea fire narative am reuşit eu să descurc din filigranul migălos al artizanului-autor. Nu m-am îndurat să dau prea multe amănunte, pentru că o povestire nu-i decât o interpretare personală, lipsită de obiectivitate. „Iubire şi moarte pentru totdeauna” e una din cărţile ce trebuie citite, apoi gândite şi interpretate. Poate subiectul se îndepărtează de zona în care ne-a purtat Liviu Surugiu cu alte ocazii, însă are aceeaşi esenţă concentrată. E încă o rafală de informaţii şi frânturi de idei; rezultatul nu se vrea a fi letal, ci din contră. Autorul speră să-şi salveze personajele, sădindu-le povestea în mintea cititorului. Iar miroase-a praf de puşcă, de data aceasta umed – de la furtuna de început de iubire.

Ce a adus nou: tendinţa de a stoarce fiecare cuvânt tipărit de toate sensurile posibile, din teama de a nu pierde o informaţie esenţială; descrierea unei idile pure, perfect adaptate acelor vremuri şi personaje; realizarea unor atmosfere pe măsura stărilor; introducerea de indicii prin intermediul personajelor secundare sau al scrisorilor celor doi. E interesant faptul că multe din ele sunt aşezate la finalul frazelor, ca o concluzie. O lectură pe diagonală le-ar scădea valoarea

Cu ce am rămas: „Prin minte îmi trec idei care mă luminează puternic o clipă, ca nişte fulgere, spre a mă lăsa şi mai în beznă apoi. Cuvintele mele, cuvintele ei, aceleaşi, dar cu alte înţelesuri.”

„Amintirile (…) sunt dobânzi la anii depuşi în banca vieţii; din păcate, nu acoperă rata inflaţiei.

„9 istorii reutilizate” - Eugen Lenghel (de Alexandru Lamba)

Până să încep volumul de față, am fost convins că termenul „reutilizate” se referă la faptul că respectivele povestiri mai fuseseră publicate, de-a lungul timpului, în diferite locuri, iar acum sunt strânse laolaltă și refolosite pentru întocmirea acestui volum. Nu e tocmai așa, majoritatea povestirilor sunt originale (cu excepții precum „Fermierul virtual”, apărută înaintea volumului într-o revistă, sau de „Moș Timp”, prezentă în antologia „Ferestrele Timpului”). De unde, atunci, numele de „9 istorii reutilizate”?

Răspunsul simplu ar fi: de la subiecte. De fapt, volumul de față ar fi trebuit să se numească „8 istorii reutilizate, plus prefață explicativă”, deoarece în prima povestire, intitulată tocmai „Istorii reutilizate”, Eugen Lenghel face un foarte interesant exercițiu de rotație a criteriilor și propune prin intermediul prozei personajului său scriitor Isaac K. Herbert – vă sună cunoscut? – tocmai perspectiva dezideratului non-originalității, a pseudo-plagiatului. Dacă vom menționa că textul cu care autorul nostru virtual încearcă să bată la porțile celebrității se cheamă „Cavernele Dunei”, cred că avem o idee foarte clară asupra satirei implicite.

Bineînțeles, povestirile care urmează nu încearcă să urmeze criteriile inversate menționate mai sus, singurele reutilizate fiind temele generale. Nimeni nu poate pune monopol pe acestea. Cum ar fi dacă nimeni n-ar mai putea scrie despre călătorii prin timp, deoarece a făcut-o, să zicem, Wells? Sau Edward Page Mitchell, înaintea lui? Dar dacă Space Opera ar fi fost patentată de Robert

William Cole, orice abordare a călătoriei spațiale fiind considerată plagiat? Am mai fi avut noi parte de literatură SF în zilele noastre? Evident, nu.

Acesta este genul de reutilizare la care se referă titlul volumului. Și ni se propune un tur de forță prin temele esențiale ale SF-ului și reinterpretarea lor în manieră proprie. Vorbim despre călătorii în timp, cucerirea spațiului, relația dintre real și virtual în era tehnologiei, inteligența artificială, etc. Așa stând lucrurile, nu e de mirare că volumul de față nu respectă o tematică relativ unitară, așa cum o fac, de obicei, colecțiile de proză scurtă, ci baleiază temele esențiale.

Să vedem despre ce ar fi vorba în fiecare:

După proza-introducere despre care am vorbit deja, urmează „Roseanu, sânge de dimineață”, un text polițist cu ușoare accente psi – parapsihologice pe care, la fel de bine, îl poți interpreta și cu cheie SF, și fără.

„Optimism de împrumut” ne prezintă strădaniile unui arhitect de a-și apăra proiectul în plină desfășurare de stihiile naturii. Dacă e sau nu SF, n-aș putea spune. Ce-i drept, tehnologia descrisă nu e chiar la îndemână, însă există, într-o bună măsură. Iar prin altceva ideea de SF nu se insinuează. Problematica e ecologistă, susținută de atmosfera apăsătoare. O proză de citit când plouă.

Ajungem apoi la „Ambasada roboților”, textul dominant prin volum și complexitate al volumului. Aici nu se mai pune problema dacă avem sau nu de-a face cu un text SF, lucrurile sunt foarte clare: umanitatea e pe cale să fie invadată. Prezentată din perspective diferite, unele paralele, altele intersectate la un moment dat, povestea – de fapt mănunchiul de povești – se desfășoară pe coordonate multiple, care variază de la simpla participare involuntară la o serie de evenimente de neînțeles și până la urzeala fină a celui care vede în viitor. Avem elemente de spionaj, conspirații, politică, paranormal, toate gravitând în jurul iminentei amenințări pe care diferite grupări o tratează în felurite moduri. Interesantă nu este atât abordarea imprevizibilă a problemei de către oameni, dar mai ales înțelegerea răspunsului omenirii de către așa-zișii invadatori.

Probabil cea mai evidentă reutilizare a unei teme deja abordate, atât prin similitudinea intrigii cât și prin trăirile, motivațiile și acțiunile personajului principal, este „Moș Timp”. Mergând până la un anumit punct pe urmele

ecranizării romanului „Mașina Timpului” (ecranizării, nu cărții lui H. G. Wells), ea ne pune în fața zbaterilor unui om de știință care nu poate accepta moartea accidentală a femeii iubite. Însă, dată fiind înclinația lui Eugen Lenghel către latura polițistă a literaturii, evenimentele urmează făgașe tumultuoase în lupta cu implacabilul. De menționat sunt și aluziile politice autohtone – prezente și în alte proze din acest volum, dar puțin mai accentuate aici.

Despre timp și paradoxurile încălcării lui este vorba și în următoarea scriere, „Dacă timpul ar curge”. Alegând să-și plaseze acțiunea în spațiul cosmic și accelerându-și cadrul până la viteze din domeniul relativist, povestirea – de data aceasta un Space Opera pur, cu accente Hard SF – ne pune în fața descoperirii porții de acces prin scurtăturile spațio-temporale.

Tot ca un Space Opera debutează și „Exo, carte de bucate”, însă acțiunea se schimbă rapid într-un „Robinson Crusoe” spațial, având în prim-pan un hacker experimentat, naufragiat pe o insulă-planetă. Cum prima grijă a celui care se regăsește singur într-o lume nouă este aceea de a-și satisface nevoile de bază, tot de acolo i se trag și primele necazuri. Alternând flash-back-urile cu acțiunea principală, cele două vieți ale protagonistului accentuează prin discrepanța lor starea de angoasă a celui căruia spațiul i-a răpit totul.

Ne îndepărtăm de lumea spațiului și coborâm pe Pământ, chiar foarte aproape de pământ (de glie), căci despre el e vorba în următoarea povestire. „Fermierul virtual” ne pune față în față cu tehnologia unui viitor nu prea îndepărtat, în care virtualul și realul se întrepătrund până la confuzie, inteligența umană și cea artificială completându-se reciproc, uneori cu rezultate catastrofale. Ca cyber-punk ce se regăsește, textul nu poate să nu pună accent pe gadgeturi și pe felul în care ele ajung să influențeze viața și comportamentul uman. Nu lipsesc nici intrigile polițiste, idilele sau apropourile politice.

Și iată-ne în fața ultimei povestiri, „O lume magică”, cea care ne surprinde printr-o schimbare bruscă de cadru și introducerea unei lumi de Fantasy autentic. Deși ancorată puternic în realul concret și familiar, desfășurându-se în Brașov, acțiunea ne descoperă gradual o țesătură de urzeli magice în plin conflict chiar sub ochii incapabili de a o vedea ai oamenilor. Avem creaturi magice, eroi, vrăjitori și gardieni, cu toții încercând să supraviețuiască și să rămână anonimi într-o societate care-i ignoră până la un moment dat, când o stângăcie produce un

fenomen mult prea vizibil și care atrage atenția – cum altfel? – a oamenilor legii specializați pe paranormal și supranatural.

Și iată că am trecut – de la coperta foarte reușită și demnă de menționat și până la ultima pagină – prin toate povestirile, fiecare cu personajele ei ferm și profund creionate, cu peisajele reale sau imaginare și cu conflictele mai mult sau mai puțin evidente. Per total un volum cu suspans, în care elementul neaoș apare la tot pasul, cititorul român putând în fiecare clipă relaționa la nivelul propriei experiențe cu textul.

Volumul a avut parte de o re-lansare și la Final Frontier, alături de alte cărți de Eugen Lenghel, Liviu Surugiu și Lucian Dragoș Bogdan.

„Orașul Ambasadei” - China Mieville
(de Irving T. Creve)

„Noi spunem cel mai bine adevărul dacă devenim minciuni.”

~ Avice Benner Cho

Am tras mult de cartea asta, dar nu pentru că nu mi-ar fi plăcut, ci din contră pentru că pe tot parcursul lecturării ei am avut impresia că țin în mâini un manuscris de la capătul Universului, ce necesita a fi studiat cu mare băgare de seamă.

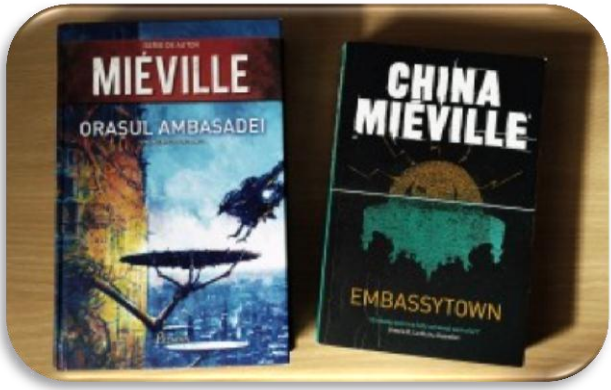

Am dat peste romanul lui China Mieville – Orașul Ambasadei, în mai multe din peregrinările mele sefiste. Un amic chiar mi-a lăsat „moștenire” exemplarul său tipărit în limba engleză (insuficient totuși pentru a mă face să-l citesc). Apoi, ochiul meu de Sauron a început să-l caute frenetic după două evenimente cheie:

— Primul a fost lecturarea articolului „Ce cărți science-fiction recomandăm?“, în care Tudor Ciocârlie împarte cărțile SF, în funcție de complexitate, subiect și tipul de cititori, iar Orașul Ambasadei se găsește, în opinia sa, printre cărțile din categoria „cărți science-fiction atât de complexe din toate punctele de vedere (proză, structură, personaje, teme, știință), încât

finalizarea entuziastă a lecturii lor ar putea fi echivalentă cu doctoratul în science-fiction“. Cu adevărat motivațional, nu?

— Al doilea eveniment cheie a fost zvonul care circula prin fandom-ul românesc la mijlocul lui 2014, despre scoaterea romanului de sub tipar la editura Paladin, în traducerea lui Liviu Radu.

Buun, și acum imaginați-vă un oraș… pe o planetă aflată la marginea universului explorat… Acțiunea din acest oraș are loc într-un viitor în care omenirea a luat deja contact cu mai multe specii extraterestre inteligente, prin intermediul călătoriei în / prin immer.

Denumirea „Orașul Ambasadei” nu este deloc întâmplătoare. Pe planeta Arieka, locul în care acesta fusese construit, localnicii, numiți de autor „gazde” sau „ariekei”, erau ființe bizare ce îi tolerau pe oameni și chiar le ofereau sprijinul material necesar supraviețuirii pe planeta lor. Fără un echipament corespunzător (aeolii – animale-măști generatoare de oxigen) ori surse de hrană locale, oamenii n-ar fi rezistat prea mult acolo.

Acest echilibru inter-specific avea la bază fascinația celor două civilizații una pentru cealaltă, date fiind diferențele majore între modul de construcție biologică, socială și de comunicare dintre acestea. De pildă, gazdele vorbesc pe două guri / orificii, în două tonuri, tehnologia lor se bazează pe bio-produse (case vii, baterii care aleargă după tine ca să-ți furnizeze energie, corvide și tot felul de hibrizi bio-tehnologici) și până la venirea oamenilor erau incapabile să mintă, motiv pentru care ele sunt stranii, aproape impenetrabile în ceea ce privește procesele gândirii.

Fascinația personajelor umane este contagioasă. Vrei, nu vrei, în calitate de martor al acțiunii, ajungi să fii la rândul tău fascinat de aceste ființe și de lumea lor. Eu unul, am încercat de nenumărate ori să compar gazdele cu diverse făpturi de pe Pământ, și singurul organism terestru care se aseamănă cât de cât (zic eu într-o manieră 100% subiectivă), ar fi un frumos exemplar de Idolomantis diabolica (dacă vreți să aveți propria imagine, NU urmați link-ul atașat).

Deși este una dintre cărțile SF prezentate în recenzii ca având un nivel crescut de complexitate, în mod paradoxal subiectul devine accesibil și chiar

intim prin simplul fapt că narațiunea este realizată la persoana întâi. Avice Benner Cho (unul din oamenii născuți și crescuți în Orașul Ambasadei), ne povestește o parte din viața sa și odată cu aceasta ne este dezvăluită și evoluția Orașului. Asistăm, deci, la mărturia unui personaj cheie, care nu-și trădează decât la final rolul deosebit pe care îl are în istoria orașului și implicit în istoria gazdelor.

Întrucât acest oraș este rupt de civilizația umană, schimbul de informații, tehnologie și produse se realizează ocazional și unidirecțional prin capsule – precum sticlele aruncate în ocean, care purtau, în trecut, mesajele naufragiaților (în cazul de față capsule aruncate în immer). Oamenii puteau totuși părăsi, ori puteau veni în oraș, la intervale lungi de timp, prin intermediul unei nave din Bremen (cea mai apropiată planetă colonizată de oameni). Dată fiind această conjunctură, Orașul Ambasadei este mai degrabă o semi-colonie care funcționa după propriile reguli.

Un alt lucru interesant mi se pare și faptul că oamenii nu puteau comunica direct cu gazdele, căci nu dețineau două voci simultane. Dar și din cauza unor particularități care făceau ca limbajul acestora să nu poată fi reprodus inteligibil prin mijloace tehnologice (lucru cu care nu sunt întru totul de acord, dar care oferă un farmec aparte povestirii). Locuitorii orașului se adaptaseră la această stare de fapt, motiv pentru care o mare parte din activitatea orașului gravita în jurul unor maternități-creșe umane în care se năștea, creștea și se forma „materia primă" a echilibrului ariekeano-uman: Ambasadorii. Aceștia erau oameni selectați, capabili să-și sincronizeze comportamentul, gândurile, limbajul și chiar și corpurile, precum ar face-o niște gemeni monozigoți (ajutați de ceva îmbunătățiri biotehnologice), pentru a vorbi la unison limbajul dual al unor ființe atât de bizare precum erau ariekeii. În final, un asemenea efort era, evident, răsplătit prin transferul de tehnologie și de idei inovatoare.

Limbajul gazdelor era atât de diferit ca structură și rol de limbajul uman, încât dificultatea reproducerii lui oferă gazdelor o aură mistică… Ariekeii erau ființe cu două voci, deci două orificii pe care eu mi le-am imaginat ca fiind prezente la nivelul trunchiului, sub cele două aripi (dintre care una avea rol de ureche !!!). O altă ciudățenie: ariekeii aveau copite și ochi multipli (care mi se pare că se puteau mișca precum ochii unor crustacee). De aceea, poate m-am

gândit la centauri, stele de mare, moluște, insecte și artropode. Sau poate erau o combinație dintre toate acestea. Greu de definit.

Gazdele stăpânesc „viul” de pe Arieka, subjugându-l armonios pentru nevoile speciei. Cu toate acestea, gazdele nu sunt exploratori ai spațiului pentru că limbajul lor îi limitează la o realitate pragmatică – o contradicție evolutivo-tehnologică bizară, care te pune pe gândit. În timpul lecturării, deseori mi-am lăsat imaginația să zburde în încercarea de ghici ce factori evolutivi au dus la crearea unei asemenea lumi. Încă mai fac asta, la multa vreme după, ceea ce mă definește ca fiind uman și nu ariekean.

Echilibrul creat între gazde și oameni este distrus la un moment dat de apariția unui nou ambasador – eveniment care degenerează într-un război, în care oamenii ajung la pragul extincției planetare. Mai multe nu vă împărtășesc, deoarece intriga este unul dintre atuurile acestui roman, care de altfel vă va face să-l parcurgeți cu sufletul la gură până la final, pentru a vedea încotro se vor îndrepta lucrurile.

Nu mi-a fost foarte clar ce dimensiune avea Orașul Ambasadei – când mi se părea mic, când foarte mare. N-am înțeles nici dacă Orașul Ambasadei era parte dintr-un oraș mai mare, în care locuiau și gazdele, ori era separat. Probabil m-am lăsat furat de peisaj și mi-au scăpat aceste detalii. De fapt, sunt convins că mi-au scăpat mai multe lucruri, dată fiind complexitatea și avalanșa de lucruri noi, interesante, din altă lume, pe scurt: ALTFEL, cu care China a reușit să-mi incite imaginația.

* * *

La final, vă mai pot spune că am avut ocazia să asist și la lansarea acestei cărți, în cadrul festivalului de SF&F „Final Frontier 2015“, unde Oliviu Crâznic afirma despre China Mieville că este promotorul unui nou curent SF numit „New Weird“…

Concluzii:

De ce?

Voi cita iar din Tudor Ciocârlie. Iată ce spunea acesta pe Goodreads: „O superbă realizare literară, Orașul Ambasadei m-a făcut să-mi doresc ceea ce nu am crezut vreodată că îmi voi dori – ca China Mieville să se oprească din a scrie diferite cărți, pentru a scrie cel puțin 10 cărți în acest univers. Atât de bună e. Eu chiar nu cred că o altă carte va fi mai bună ca aceasta în 2011. Acest lucru nu este ceea ce SF-ul este; acest lucru este ceea ce ar trebui să fie SF-ul. Plin de idei provocatoare, experimente lingvistice, darwinism complicat de cel mai bun nivel, caracterizări ascuțite, extratereștrii fascinanți și o călătorie în spațiu aproape poetică. Un roman care distruge și reconstruiește cititorul său aproape la fel cum face cu lumile descrise în el“.

Când?

Cartea ar trebui să fie citită după depășirea stadiului de începător în ale SF-ului (literatură și cinematografie). Sunt câteva detalii care, fără puțină experiență, pot părea de neînțeles. Un exemplu în acest sens ar fi călătoria în immer – un fel de dimensiune paralelă în care timpul și spațiul sunt curbate și de aici și capacitatea de a călători interstelar în perioade de timp rezonabile pentru ciclul de viață uman.

Cum?

Cu răbdare. Din punctul meu de vedere, Orașul Ambasadei nu este o lectură facilă ori previzibilă. În carte, alternanța între capitolele notate sugestiv „anterior” și „posterior” te poate duce în eroare dacă nu ești deschis în fața experimentelor literare. Pentru a sublinia importanță unui eveniment cheie, autorul folosește două planuri încadrate în timpi diferiți. Odată ce te prinzi de existența acestui artificiu și totodată ajungi să te obișnuiești cu universul descris de China, lucrurile devin ușor de parcurs. Dar asta se va întâmpla de abia în a doua jumătate a cărții.

Unde?

Acasă, la bibliotecă sau oriunde, dacă ai o geantă trainică. Dacă vrei să o citești în engleză, o găsești sigur și în format electronic. În română însă, trebuie

să cari cartea de 474 de pagini după tine, ceea ce, uneori, nu o sarcină ușoară. Eu am preferat să o citesc acasă, pentru că mi-a fost milă de copertele frumoase ale ediției românești, care s-ar fi făcut ferfeniță în gențile mele.

EXPERIMENT SF

Experimentul literar „Republica” la final (de Alexandru Lamba)

Când am pornit la drum cu proiectul experimentului literar, am simțit că mă plimb pe gheață subțire, cum s-ar zice. Foarte multe lucruri puteau merge prost într-un asemenea proiect și ar fi fost destul ca unul singur să o facă pentru a compromite întregul plan. Mă bucur că pot spune că nu s-a întâmplat așa, iar experimentul a fost încheiat cu succes. Da, spun: „cu succes” fără rezerve, am să explic mai jos de ce.

Primul obstacol pe care l-am întrezărit înainte de a propune formula ar fi fost lipsa de interes sau teama autorilor de a se implica în așa ceva. Ar fi fost mai mult decât penibil ca, după ce a fost anunțat cu surle și trâmbițe, proiectul să fie retras subit din lipsă de participanți. Am riscat și, din fericire, acest lucru nu s-a întâmplat. Unsprezece scriitori s-au înscris și, dintr-un alt noroc nesperat, nu a fost necesar să fac vreo triere, deoarece cu toții erau cunoștințe mai vechi ale Gazetei SF, oameni cu scrieturi mai mult sau mai puțin așezate și cizelate, dar pe care știam că mă pot baza. Evident că, odată ce scriitorul respectiv era primit în proiect, textul său devenea pre-acceptat, pârghia respingerii devenind nemanevrabilă. Și iată deci și următoarele posibile probleme: își va scrie fiecare, la timp, episodul? dar își va da silința să-l scrie cât poate de bine? Deja era prea târziu să mai dau înapoi, mașinăria se pusese în mișcare. Am luat lista și am împărțit – pe criterii pe care le-am explicat la momentul respectiv – fiecărui participant câte o lună în care să-și aducă contribuția. Și trebuie să le mulțumesc încă de pe acum tuturor participanților pentru seriozitate, căci, nu numai că nu au cerut reîmpărțiri, dar și-au și oferit contribuțiile la timp.

Și acesta era, în mare parte, rezultatul scontat al laturii sociale a experimentului.

Cât despre partea literară, haideți să punem lucrurile în contextul cuvenit. recunosc că ideea care a stat la baza experimentului nu e una originală, asemenea

proiecte s-au mai desfășurat, cu rezultate din cele mai diverse. Și nu cred că vreunul din ele a generat o operă literară notabilă, că poate am fi auzit și noi de faimoasa nuvelă/nuveletă/povestire „…” de A, B, C, D, E și F. Dar eu unul n-am auzit de așa ceva, dacă ați auzit cumva, careva, de-o operă notabilă cu mai mult de doi coautori, vă rog să-mi spuneți și mie. Ei, așa stând lucrurile, nu m-am așteptat nicio clipă că am putea avea ca rezultat al experimentului nostru o capodoperă. Dacă cineva s-a așteptat la asta… mulțumim pentru încredere, dar ați supraevaluat formula.

Cu toate astea, trebuie să afirm, sus și tare, că fiecare contribuitor a dat tot ce a avut mai bun la momentul respectiv, date fiind circumstanțele narative ale fiecăruia. E de la sine înțeles că atunci când oferi fiecărui autor un fragment și numai un fragment, acela devine unica sa șansă de a se afirma. Că „Republica” a ieșit ca un tănculeț-tricicletă, plin de tunuri ca un arici, este foarte adevărat, dar deloc surprinzător. Desigur, asta denotă faptul că autorii nu au cooperat în adevăratul sens al cuvântului, nu au bătut palma asupra unei sinergii comune pe care să o respecte și pe care să construiască ulterior, ci au mers pe varianta catedralei care se compune singură din cărămizile aruncate succesiv, după cum spunea Florin Pîtea, (În articolul „Etapă cu etapă despre scrierea creativă”, fragmentul de aici). Sau, cel mult, au cooperat în grupuri restrânse de două sau trei persoane. În acest fel, șansele ca o intrigă complexă și o acțiune coerentă se răsară, erau de la bun început reduse.

Totuși, ceea ce a ieșit nu e chiar lipsit de coerență. Există fire lăsate în aer, idei care se pierd, căci nu sunt corect puse în valoare, personaje care răsar și dispar subit și mult prea multe decorațiuni (ca un film SF plin de efecte speciale, dar bazat pe o idee străvezie), dar acțiunea principală are coerență, poate fi urmărită, iar personajele principale nu au trăsături contradictorii, ceea ce indică faptul că fiecare autor și-a făcut temele obligatorii și a citit ce se scrisese înaintea sa, dar nu a avut o schemă predefinită de respectat. A lipsit viziunea comună, într-un cuvânt.

Acestea fiind spuse, despre rezultatul literar al experimentului nu prea mai am multe de adăugat. Poate doar că sunt impresionat de felul în care marea majoritate a autorilor au încercat să-și adapteze scriitura proprie mediului deja creat, sonoritatea generală a nuvelei – căci p-acolo s-a ajuns, la nuvelă / mini-roman –, neprezentând stridențe prea accentuate. Poate doar una sau două. Îmi

propusesem să scriu prima recenzie a acestei opere, dar se pare că ultimul autor mi-a luat-o înainte și a inclus în episodul său și o ieșire din cadru, cu o privire de cu doi-trei pași în spate, adăugând o notă auto-critică proiectului per ansamblu.

Și chiar dacă sunt foarte încântat de entuziasm molipsitor cu care unii scriitori au croșetat o rețea de povestiri, balade și apocrife în jurul lumii din „Republica", nu pot să nu observ că el își trage rădăcinile din forme, nicidecum din fond.

Însă și dimensiunea socială a experimentului merită să fie menționată, căci rezultatul ei e mult mai interesant. Datorită celor expuse mai sus, concluzionez că autorii și-au luat în serios rolurile, însă în cel mai individualist fel posibil. Au livrat, la timp, pe cât de bine au putut, dar fiecare în pătrățica lui, deschizându-se minimal în ambele direcții.

Oarecum normal, atâta vreme cât scrisul nu prea e un sport de echipă, nu-i așa?

Așadar, iată concluzia! Experimentul a ajuns la sfârșit, toți reactivii au participat la reacție, avem soluția finală. Nu asta ne doream? De ce să nu spunem atunci că experimentul a reușit?

Poate… mai mult succes, literar vorbind, ar avea un roman colectiv modular, cu puține elemente comune, fără interdependențe… Ce credeți? Sau o serie de povestiri cu temă impusă?

OPINII

Părere de cititor:
Top 10 reguli pentru o carte FSF foarte bună
(de Miloș Dumbraci)

Scriitor de F / SF sunt de foarte puțin timp, dar cititor sunt de vreo 27 de ani, timp în care am lecturat, probabil, mii de cărți, bune și proaste, de la cele rusești din anii '50 la cele postmoderniste finlandeze din ziua de azi. De aceea am devenit în prezent foarte, foarte mofturos, ceea ce nu mă împiedică să mă pot entuziasma atunci când dau de câte o carte ce mă absoarbe și mă fascinează. Iar asta încă mi se întâmplă mai des la F / SF decât la literatura mainstream și am ajuns să mă întreb: ce este specific unei cărți F / SF foarte bune? Așa că am scris un top 10 de condiții obligatorii, care nu reprezintă vreun ghid de scriitor și nici o grilă de critic, ci pur și simplu dorințele unui simplu (dar experimentat) cititor.

Înainte de a începe lista, vreau să punctez ce NU consider obligatoriu la o carte F / SF foarte bună, deși la literatura mainstream ar fi: în primul rând măiestria formei: o carte F / SF nu are nevoie neapărat de vreun Eminescu, poate fi foarte bună transmițându-și eficient ideile printr-un limbaj ordinar; în al doilea rând (și aici unii s-ar putea să mă contraziceți) originalitate: o carte F / SF poate să fie o reciclare a unor teme sau idei deja exploatate și totuși să fie bună, atâta timp cât oferă asupra lor o perspectivă nouă sau extinde credibil un univers deja existent.

Și acum, să vedem cele 10 reguli de aur, în ordinea inversă a importanței:

10. TEHNOLOGIE/ȘTIINȚĂ COMPLICATĂ REZONABIL, doar cât să ne simțim deștepți că înțelegem. Ei da, poate că majoritatea cititorilor de SF avem cel puțin o pregătire de liceu real, mulți dintre noi și de ingineri sau IT-iști, dar asta nu înseamnă că suntem toți Sheldon Cooper! În SF vrem ca lumile inventate să se susțină științific și tehnologic, fie și la nivel de pseudo-fizică, și ne simțim

bine când înțelegem teoriile la care se face referire, la prima citire sau măcar după aruncarea unui ochi prin Wikipedia; așa cum ne place și să dezbatem apoi cu prietenii dileme de genul „efectele distorsionării continuum-ului de spațiu-timp”.

Nu ne place însă când scriitorul devine prea hardcore și exagerează cu fizica sau cibernetica „grea”. (Un exemplu de carte bună, dar care suferă de această meteahnă, e „2312” de Stanley Robinson) Efectul este de obicei același: pasaje sărite și poate și o nemulțumire latentă față de ceea ce, ca cititor, percep drept o aroganță excesivă a autorului. Linia între „prea puțină știință” și „prea multă știință” este destul de subțire și ține de calitatea scriitorului de a fi echilibrat, lucru poate mai greu de nimerit decât (doar) talentul pur.

*

9. MUUULTE PERSONAJE. Poate că eu personal nu sunt standardul tuturor cititorilor de F / SF, dar ador seriile uriașe ca mărime și complexitate, iar topurile vânzărilor tind să demonstreze că, la fel ca și mie, cititorului modern în general încă îi plac epopeile, saga cu eroi. Cu mulți, mulți eroi, împărțiți pe case și facțiuni, pe familii și grupări și așa mai departe. Există și SF-uri foarte bune în care numărul de personaje e redus, dar fantasy regula e clară: să fie epic!

Bănuiesc că explicația este antropologică (suntem ființe sociale și trăim în grupuri cu relații complexe), dar un număr mai mare de personaje oferă unui roman și calități suplimentare, căci solicită mai mult efort de atenție și oferă, în contrapartidă, o satisfacție mai mare, dar și un mai mare potențial de surpriză: cu cât se complică ghemul de relații dintre personaje, cu atât crește și imprevizibilul (adică tocmai condiția esențială în F / SF). Exemple sunt multe, de la „Zorii Nopții” la „Stăpânul Inelelor” și de la „Roata timpului” la „Cronicile Malazane”. Dar există și reversul medaliei: ați pățit vreodată ca, în timp ce citiți „Gheață și Foc”, să vă întrebați, ușor nervoși: „cine dracu’ mai e și ăsta și de ce parte luptă, că nu mai înțeleg nimic?”? Sunt convins că da, și însuși Martin a recunoscut că nu mai știe clar cine e cine și cu ce se mai ocupă, ci are asistenți pentru asta. Așa că ideea e: cu cât mai multe personaje, cu atât mai bine, dar numai până la limita memoriei umane.

*

8. SĂ FACĂ ÎN SUBSTRAT REFERIRI/ALUZII care să ne ușureze înțelegerea. Deși citim F / SF pentru a descoperi lumi noi, dacă ar fi complet stranii, ar fi incomprehensibile; de aceea, ca să le înțelegem, avem nevoie, totuși, de niște repere pe care să le recunoaștem. Regula lui Hemingway, numită „a iceberg-ului", spune că literatura bună oferă doar vârful, iar restul se subînțelege din contextul istoric, cultural etc.; dar această regulă nu poate funcționa în F / SF, pentru că nu deținem contextul.

Nu am învățat la școală istoria și geografia lumilor imaginare, astfel că scriitorul de F / SF are două soluții: fie creează serii mamut, în care creionează treptat o istorie și o cultură (ca Tolkien, care a imaginat de la zero până și o mitologie și o lingvistică), fie trișează și le folosește pe cele pe care cititorul le are deja în minte. Cred că toți ați recunoscut în SF numeroase versiuni de Imperiu Roman, de naziști, de cavaleri arturieni și așa mai departe, și trebuie să recunoaștem că funcționează. Cel mai bun exemplu este „Dune", unde Frank Herbert ne oferă, în foarte puține pagini, un univers complet, iar noi îl înțelegem. De ce a reușit asta? Pentru că de fapt „Dune" este despre islam, despre feudalism, despre Hansă, ordine călugărești și așa mai departe, lucruri pe care le știm deja și nu a mai fost nevoie să detalieze, munca asta am făcut-o cu propriile minți, iar scriitorul s-a eliberat pentru a ne oferi doar esența ideilor. Iar acest truc al folosirii reperelor din istoria reală are și un beneficiu subconștient: cititorul este încântat de propria sa cultură generală și de cât de ușor înțelege și se simte satisfăcut suplimentar.

*

7. FĂRĂ ȘABLOANE PREVIZIBILE. Toți ne dăm ochii peste cap la șabloanele din filme și oftăm, resemnați: „Hollywood!", de fiecare dată când se întâmplă exact ceea ce știam din alte 100 de filme că se va întâmpla: mașina nu pornește, blonda se împiedică, negrul moare primul. Din păcate, și o mare parte a literaturii F / SF (mai ales americană) este tradițional șablonardă și exact de aceea F / SF-ul de calitate reprezintă doar o minoritate din gen ca ansamblu. Problema este că astfel de scăpări apar și la nume mari și strică complet plăcerea unor romane, altfel, poate, bune.

Romanul F / SF bun reușește să ne surprindă, să ne ofere ceva nou, căci acesta este motivul pentru care am ales o carte SF și nu una clasică: similar cu

genul oarecum înrudit al romanului polițist (și să recunoaștem că multe SF-uri sunt policier-uri deghizate). Ca cititor vreau să mă întreb ce va urma, să fac presupuneri, să mă bucur când mă înșel și autorul mă dă pe spate cu o revelație. Ca exemplu celebru de „așa da!", cred că tuturor ne vine în minte R.R. Martin, care mereu ne uimește în „Gheață și Foc"; ca exemplu de „așa nu!", SPOILER, îmi vine în minte Larry Niven cu „Moștenirea Heorot", unde natura e forțată să dea dă o mână de ajutor creării efectului Hollywoodian: când oamenii sunt atacați de un val de creaturi foarte periculoase pe lângă apă, dar sensibile la uscăciune, exact atunci, întâmplare întâmplătoare, plouă peste tot, zile întregi, de la râu până la tabăra vizată. Mersi Larry Niven pentru cel mai leneș tertip, vreau banii înapoi pe carte. END SPOILER.

*

6. SĂ EXISTE CONFLICT. Literatura F / SF reprezintă un gen al acțiunii și al luptei: lupta cu elementele naturii, cu alte specii inteligente, cu imensitatea spațiului, cu apocalipsa, cu moartea, cu timpul, cu oprimarea. Toate temerile profunde ale omului sunt luate de F / SF, atacate și, de obicei, înfrânte prin voință și efort. Literatura F / SF reprezintă o odă optimistă adusă capacității speciei umane de a se extinde, a se îmbunătăți, a cuceri obstacolele. Eu nu reușesc să identific vreo carte F / SF în care să nu existe conflict; de obicei există și niște opozanți personalizați, confruntați prin războaie, concurență, cooptare sau înțelegere.

Regula aceasta este atât de naturală în F / SF (contrar literaturii mainstream, unde pot exista lucrări fără niciun conflict), încât nici măcar nu mai realizăm că de fapt este omniprezentă pentru că e necesară ca romanul să fie bun. Ar putea fi scrisă cu ușurință o carte SF non-conflictuală, de exemplu despre niște cercetări asupra clonării de organe într-un mod absolut etic, unde totul merge bine și toată lumea este de acum sănătoasă și fericită. Dar ați citi-o? V-ar plăcea? Recunoașteți că nu, ați aștepta să se întâmple ceva.

*

5. HAPPY END SAU FINAL NEUTRU. Așa cum cititorul de SF are o fațetă de savant, una de filosof și una de luptător, trebuie să recunoaștem că are și o parte, bine ascunsă în inimă, de copil. Vrem de la cărțile FSF să fie realiste, dure, provocatoare. Dar, dacă personajul principal moare, ne întristăm. Ne-ar place

mai degrabă să triumfe, să câștige „cauza bună” și să trăiască fericit și glorios până la adânci bătrâneți. Sau cel puțin să supraviețuiască, victorie supremă în unele SF-uri, unde totul e atât de potrivnic încât simpla rămânere în viață este titanică. Iar în cel mai rău caz, dacă eroul moare, vrem să nu fie în van, ci spre binele „cauzei”, fie ea lupta pentru libertate, pentru cunoaștere sau pentru imperiu.

Trebuie să fim sinceri și să recunoaștem: citim F / SF pentru a ne simți provocați, dar și pentru a ne simți bine, iar o carte în care eroul moare fără rost iar Răul triumfă poate că ne satisface raționalitatea (da, Răul triumfă deseori în lume, majoritatea dictatorilor ucigași au murit liniștiți de bătrânețe, de la Stalin la Mao și de la Tamerlan la Pol Pot), dar sigur ne lasă cu un gust amar: v-ar mai fi plăcut „Dune” la fel de mult dacă se încheia cu victoria Harkonnen-ilor cruzi? Sau dacă la Tolkien câștigau orcii (cum ar fi logic, de altfel)? Mă îndoiesc.

*

4. DIALOG ȘI ACȚIUNE. Fiți sinceri: vă place în SF să citiți descrieri extinse de peisaje, fie ele și de planete străine, sau profundele frământări ale astronautului ce caută timpul pierdut? Eu, cel puțin, sar peste ele de fiecare dată și cred că acestea există doar pentru că în Occident scriitorii sunt plătiți la număr de pagini. F / SF-ul este un gen al faptelor, iar descrierile le vrem doar când sunt absolut necesare pentru a înțelege o lume stranie, iar atunci le vrem cât mai eficiente, cu maxim de conținut în minim de cuvinte.

În SF vrem ca personajele să acționeze, fie că citim dialoguri sau narări ale unor acțiuni, vrem „să se întâmple ceva”; iar dacă eroii gândesc, vrem să gândească pragmatic și „la obiect”. Tot aici adaug și o altă parte de text peste care nu numai că sar, dar sunt și enervat: dezbaterile lungi pe subiectele pseudo-filosofice sau politice, iar principalul vinovat de așa ceva care îmi vine în minte este Orson Scott Card (de exemplu, în „Vorbitor în numele morților”, sau, mai puțin, în „Wyrm”).

*

3. SĂ FIE CREDIBILĂ. În ciuda unei prejudecăți învechite cum că F / SF-ul ar fi „pentru adolescenți”, în realitate acest gen de literatură este abordat de oameni cu înclinație spre știință, deseori cu o pregătire superioară, și, mai ales,

cu o natură carteziană (adică raționalistă de tip Descartes). Cititorii de SF nu acceptă lucrurile de-a gata, ci își pun întrebări, încearcă tot timpul să disece, să înțeleagă cum funcționează lucrurile.

Așa că mi se întâmplă ca, citind o carte SF, să mă simt nemulțumit de faptul că un sistem ecologic descris acolo nu ar funcționa per ansamblu (din nou, rușine Niven pentru „Heorot”!) ; sau un sistem social-economic idealist de fapt s-ar prăbuși sub presiune; sau, mai rudimentar, o mașinărie descrisă nu prea are logică mecanică. Pentru ca o carte F / SF să fie foarte bună, toate rotițele trebuie să se potrivească astfel încât lumea, societatea și tehnica să fie credibile și funcționale. Ca exemplu pozitiv, cea mai evidentă mi se pare seria „Fundației” de Asimov (care se și completează la milenii distanță cu cea a roboților), unde totul se leagă logic și complet peste mari distanțe de spațiu și timp.

*

2. SĂ RIDICE ÎNTREBĂRI MORALE/ETICE. Ca să nu fiu înțeles greșit, această condiție nu este neapărat necesară unei cărți F / SF „doar bune”, aceasta poate fi reușită și utilizând un sistem foarte clar și cunoscut de Bine-Rău. Dar o carte SF devine cu adevărat remarcabilă și, mai ales, memorabilă, atunci când ne obligă să privim în propriul suflet și să ne întrebăm: oare e rău sau e bine? În care să facem un efort de gândire și imaginație și apoi, pentru că nu suntem convinși că am găsit răspunsul corect, să ne mai gândim la asta și alte ori și să o dezbatem cu prietenii.

Eliberată de certitudinile lumii reale (unde, de exemplu, știm cu toții că Isus este bun și Hitler rău), literatura SF poate aborda aspecte imaginare unde binele și adevărul nu mai sunt clare și ne oferă deliciul de a ne îndoi („Dubito ergo cogito” – Descartes) și de a savura dezbateri cu adevărat provocatoare. Exemple evidente sunt cărțile lui Philip K. Dick precum „Visează androizii oi electrice?” – și ecranizarea ei „Vânătorul de recompense” (Cine e rău și cine e bun? Ce ne face oameni? Androizii care suferă sufletește sunt oameni și deci uciși, sau aparate și doar stinși?) sau „Raport minoritar” – și ecranizarea „Minority Report” (dacă oprești un infractor înainte de a comite fapta, mai este el vinovat? Pe ce motiv etic îl arestezi, dacă nu a făcut, încă, nimic?).

*

1. EROI ȘI CAUZĂ. Trebuie să recunoaștem: citim F / SF din același motiv pentru care ne plăceau poveștile când eram mici: vrem ceva deosebit, vrem ca cei curajoși, drepți și buni să acționeze și să corecteze relele lumii. Poate că acum, maturi fiind, nu mai avem naivitatea să credem că binele învinge, dar vrem ca personajele principale să facă ceva deosebit, să fie remarcabili.

În literatura clasică citim și despre viața omului simplu, uneori chiar neputincios (da, Kafka, la tine mă uit), dar în F / SF nimeni nu vrea să citească „Foarte scurtele aventuri ale unui orc, de când a făcut o bătătură până a murit săgetat într-o luptă minoră din care nu a înțeles nimic”. Nu. Vrem să trăim pasiune și extaz alături de Cel Ales, fie el Paul Atreides, Ulise, Severian, Ender sau Rand Al’Thor. Și dacă eroul are și o cauză cu care să rezonăm, cu atât mai bine, chiar dacă în esență e de fapt aceeași la toți (să salveze lumea).

Dar există și un dar: nu-i vrem perfecți, căci nu ne-am mai putea identifica cu ei. Vrem să aibă frici și slăbiciuni care să ne strângă inima în momente cheie și pe care să ne bucurăm când le biruiesc: ne vrem eroii speciali, deosebiți, dar nu infailibili. Pe scurt, citim F / SF pentru că încă mai credem că Făt-Frumos poate înfrânge zmeii…

*

Evident, lista de mai sus este subiectivă, fiind influențată de cărțile cu care am crescut eu personal, poate și de vremurile pe care le-am trăit, și s-ar putea să nu fie valabilă și pentru alte generații. Nu este nici totală: sunt convins că fiecare dintre voi are și alte astfel de condiții și poate nu acordă la fel de multă importanță unora dintre cele de mai sus, ca și mine. Oricum, vă aștept părerea și completările (sau contraargumentele, firește) la rubrica de comentarii.

ESEU

Jean Baudrillard şi Deşertul realităţii
(de Marcel Gherman)

Cunoscutul filosof francez Jean Baudrillard (1929-2007) a analizat în eseurile sale starea de alienare ce caracterizează civilizaţia modernă şi distanţarea ei tot mai pronunţată de realitate. Printr-un spirit de observaţie pătrunzător, a reuşit să distingă o serie de probleme grave ce afectează viaţa omului modern, pe care mass-media şi convenţiile culturale l-au capturat, asemenea zeiţei indiene Maya, într-un Văl al Iluziei.

Concepţiile lui Baudrillard, ca şi filosofia Advaita Vedanta, alegoria Peşterii lui Platon sau ipoteza carteziană a „demonului rău", fac parte din efortul perpetuu al speciei umane de a transcende aparenţele, în căutarea unui adevăr ultim. Precum în cazul eroului Neo din filmul Matrix, inspirat de ideile lui Jean Baudrillard, momentul adevărului ar putea să depăşească orice imaginaţie.

Jean Baudrillard s-a născut în localitatea Reims din nord-estul Franţei. În timpul studiilor de liceu, a fost iniţiat de către profesorul său de filosofie Emmanuel Peillet în disciplina patafizicii, un curent filosofic conceptual ce îşi propunea să stimuleze gândirea nonconformistă.

În 1948, la Paris a fost fondat un Colegiu de Patafizică, structurat după modelul unui ordin religios din Evul Mediu. Avându-l drept magistru pe Baronul Jean Mollet şi vehiculând motto-ul Eadem Mutata Resurgo (Revin acelaşi, dar metamorfozat), Colegiul de Patafizică a devenit un spaţiu de divertisment intelectual pentru mulţi artişti şi scriitori francezi, printre care s-au numărat Eugene Ionesco, Boris Vian şi Jean Genet. Ulterior Jean Baudrillard avea să deţină în cadrul acestui „ordin filosofic" rangul de Satrap. Patafizica avea să exercite un rol decisiv în elaborarea ideilor novatoare care l-au consacrat.

După ce a studiat la Sorbona limba şi literatura germană, a predat germana în diverse instituţii de învăţământ şi a publicat lucrări de critică literară şi traduceri.

Până la urmă a ales să se reorienteze spre sociologie, definitivându-şi teza de doctorat Sistemul Obiectelor, o analiză tranşantă a societăţii de consum. În această lucrare, publicată în 1968, Jean Baudrillard argumentează ideea că produsele comerciale nu reprezintă pentru consumatorii lor numai o valoare materială, ci şi una simbolică, de „fetiş". Achiziţionarea lor este dictată de o adevărată ideologie a consumului în masă. Uneori valoarea reală a acestor produse este nulă, fiind substituită în totalitate de valenţa lor simbolică, întreţinută prin publicitate. Este cazul fenomenului Coca-Cola, o „apă cu zahăr" transformată în obiect de veneraţie religioasă, în pofida presupuselor sale efecte nocive.

Viziunile lui Baudrillard asupra consumului în masă se întâlnesc cu cele ale lui Marshall McLuhan şi ale lui Alvin Toffler, care considerau că opţiunile consumatorilor pentru un anumit tip de produse le consolidează individualitatea, marcându-le adeziunea la un mod de viaţă specific.

Contrar apartenenţei sale la un mediu cultural eminamente de stânga, pe parcursul anilor Jean Baudrillard s-a disociat tot mai mult de ideologia marxistă. Deşi aversiunea sa faţă de societatea de consum şi încrederea în iminenţa revoltei individului contra acestei condiţii ingrate coincide, pe anumite segmente, cu concepţiile anticapitaliste şi neomarxiste, Baudrillard nu a considerat că aşa-numita clasă muncitoare va exercita un rol important în progresul societăţii.

Pe parcursul unei cariere ştiinţifice deosebit de prolifice, gânditorul francez a publicat câteva zeci de volume de eseuri, precum Societatea de Consum: Mituri şi Structuri (1970), Oglinda Producţiei (1973), Schimbul de Simboluri şi Moartea (1976), Extazul Comunicării (1987), Iluzia Sfârşitului (1992), Crima Perfectă (1995), Iluzia Vitală (2000). A abordat o serie de subiecte de actualitate, precum războiul din Irak. În volumul Războiul din Golf nu a avut loc (1991), a opinat că versiunea televizată a Operaţiunii Furtună în deşert, în care realitatea dură a războiului a fost mascată de cenzură, n-a fost decât o înscenare mediatică de proporţii. La scurt timp după tragedia de la 11 septembrie 2001, a publicat cartea Spiritul Terorismului sau Recviem pentru Turnurile Gemene.

Simulări şi Simulacre, editată în 1981, rămâne însă cea mai importantă lucrare a lui Jean Baudrillard, unde autorul dezvoltă ipoteza în conformitate cu care societatea modernă a devenit prizoniera unei lumi iluzorii. Aceleaşi clişee culturale, induse prin intermediul mass-media şi sistemului de educaţie, întreţin o aparenţă a normalităţii, în timp ce lumea reală a depăşit-o demult, normalitatea încetând să mai existe.

Civilizaţia umană s-a înstrăinat continuu de realitate încă din perioada Renaşterii, atunci când simbolurile au substituit obiectele reale pe care urmau să le reprezinte. Enigmatica tranziţie de la magie la ştiinţă, construcţia societăţii moderne şi apariţia ideologiilor, prefigurate în Renaştere, au constituit şi temele monografiei lui Ioan Petru Culianu Eros şi Magie, care a situat originile manipulării mediatice în tehnicile oculte de iluzionare.

Momentul separării de realitate şi natură poate fi identificat chiar în preistorie, atunci când omul a început să-şi transpună percepţia lumii în simboluri şi limbaje şi să-şi mecanizeze viaţa. Această stare de fapt îmi aminteşte de o replică memorabilă a personajului Tyler Durden din Fight Club: „Lucrurile pe care le posezi ajung să te posede ele pe tine.”

În acelaşi sens, Jean Baudrillard se referă la o povestire borgesiană, în care Imperiul Roman creează o hartă atât de detailată, încât aceasta ajunge să înlocuiască lumea reală. Astăzi din acea „hartă” au rămas doar nişte ferfeniţe fără nici o referinţă la realitate. De fapt, realitatea obiectivă şi-a sistat existenţa, în locul ei desfăşurându-se acum un îngrozitor Deşert al Realităţii, idee ce conduce la viziunea buddhistă conform căreia esenţa lumii este neantul.

Civilizaţia a eşuat în propria sa pastişă. Concepţiile lui Baudrillard asupra unui Sfârşit al Istoriei se întâlnesc cu cele ale lui Francis Fukuyama, dar spre deosebire de cel din urmă, Baudrillard nu vedea un final utopic al istoriei, ci sucombarea evoluţiei într-o non-existenţă atemporală şi aspaţială.

În cadrul unei conferinţe susţinute în 1999 la Biblioteca Universităţii din California, Baudrillard a afirmat că tehnologiile de comunicaţie au realizat un adevărat Masacru al Realităţii: astăzi orice individ poate să-şi întrerupă prezenţa fizică, perpetuându-şi existenţa mediatică fără ca această dispariţie să fie sesizată. Publicul modern percepe lumea înfăţişată în programele de ştiri cu

pasivitate şi detaşare, ca pe un spectacol, ca pe o vedere din fereastra unui tren în mişcare, sau ca pe un număr de circ dintr-un parc de distracţii.

Scenariile apocaliptice legate de disoluţia lumii într-o irealitate, prefigurate de Jean Baudrillard în Simulări şi Simulacre, i-au inspirat pe producătorii Andy şi Larry Wachowski la realizarea filmului Matrix. Volumul a făcut parte şi din lista de lecturi obligatorii ale actorului Keanu Reeves, protagonistul acestei pelicule. Fraţii Wachowski au preluat în Matrix chiar fraze din cartea lui Baudrillard, ca în cazul replicii personajului Morpheus Welcome to the desert of the real, rostite atunci când acesta îi dezvăluie eroului Neo ruinele înspăimântătoare ale civilizaţiei, captive într-un Oblivion virtual, în care timpul s-a oprit pentru totdeauna în anul 1999.

Seria Matrix nu este unicul caz când o superproducţie hollywoodiană integrează idei filosofice. În saga Războiul Stelelor, regizorul George Lucas s-a inspirat din concepţiile antropologului Joseph Campbell, iar pelicula Avatar a fost inspirată de Teoria Gaia a ecologului James Lovedale. Succesul imens al acestor filme, ca şi al ideilor ce le-au stat la bază, demonstrează interesul constant al publicului pentru speculaţii intelectuale şi dorinţa lui de a accede la adevăr.

BANDA DESENATA

Cu ce rămâi
(de Alexandru Lamba)

CU CE RĂMÂI
CE CITEȘTI?
FUNDAȚIA! E SU...
PFF, SF... NICI N-AȘ NUMI ASTA LITERATURĂ. SĂ NU MAI SPUN CĂ NU RĂMÂI CU ABSOLUT NIMIC!
VIOLENȚA E ULTIMUL REFUGIU AL INCOMPETENȚEI!!!

ARTA IMAGINARA

Coperte potrivite VIII
(de John Dobro)

MULTIVERSUL lui Marcel Gherman în imaginile lui John.

Stark:

Melies:

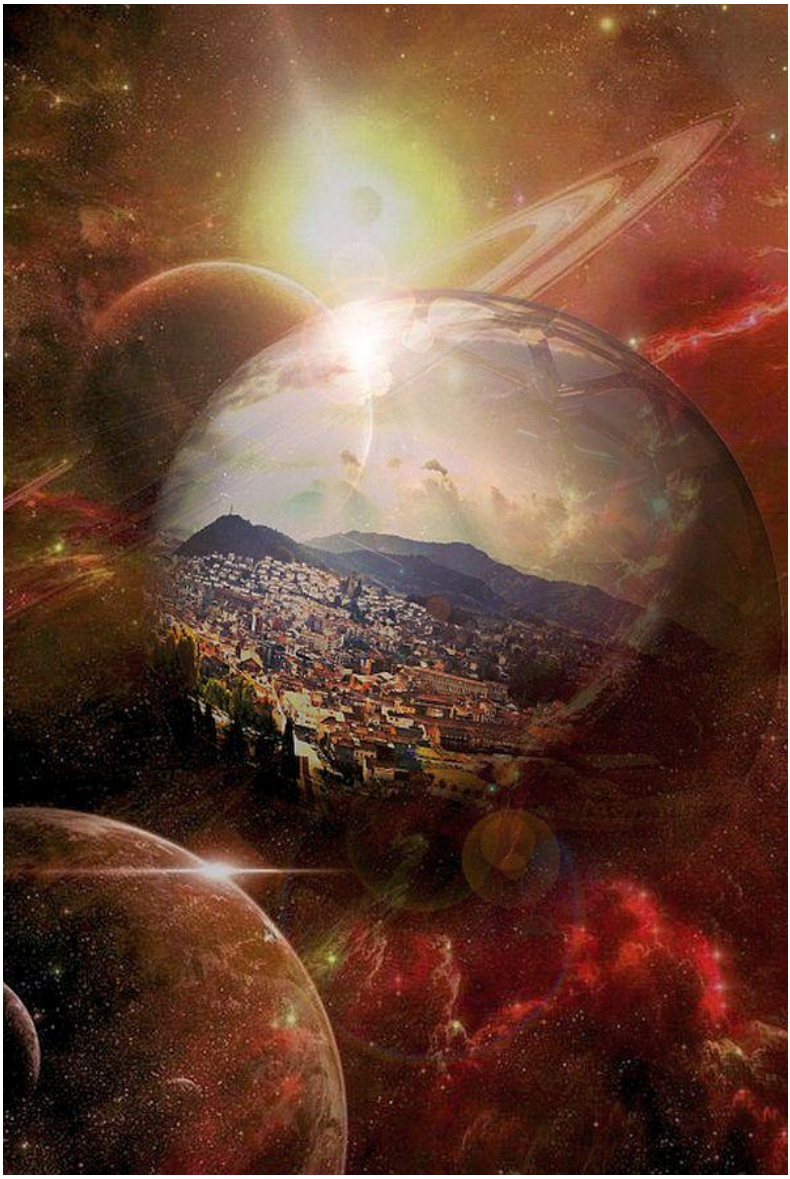

Extruvius:

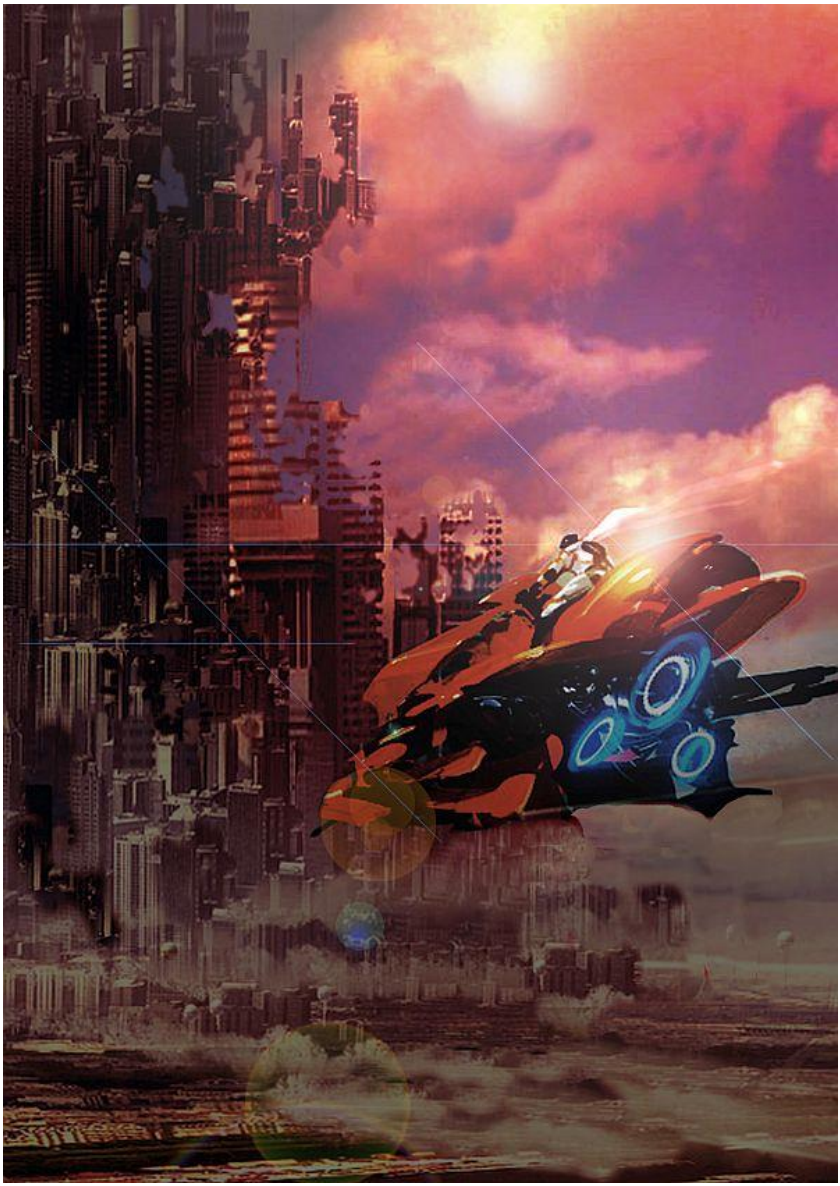

Virakanga:

NOI APARITII EDITORIALE

Nymphette_dark99 (ediția a 3-a) - Cristina Nemerovschi – editura Herg Bennet

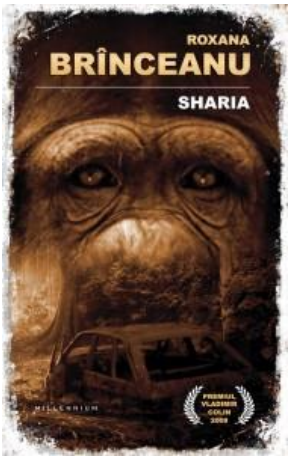

SHARIA - Roxana Brînceanu – editura Millennium

Revista GALILEO nr.6 – editor: Michael Haulică – editura Millennium

CPSF Anticipatia nr.28 – editor: Marian Truță – editura Nemira

CP SF
28
Garry Kilworth • ALE DURERII PĂSĂRI CÂNTĂTOARE
Teodora Matei • E-51741
Ken Liu • CUM CREEAZĂ CĂRȚI SPECIILE SELECTE
Viorel Pîrîligras • ZONA DE EST
Mircea Dorin • ELEGANȚA ȘI BUN GUST
Florin Manolescu • MAGICIANUL
Cornel Robu • SCIENCE FICTION „ADEVĂRAT"
ANTICIPAȚIA

Anotimpul pumnalelor – Șerban Andrei Mazilu – editura Crux publishing

Ceasul fantasmelor – Oliviu Crâznic - editura Crux publishing

Povestiri de la marginea realității – Dan Rădoiu
- editura Crux publishing

INTERVIU

Interviu cu scriitorul Florentin Haidamac

Bună ziua domnule Florentin Haidamac şi mulţumesc în numele echipei pentru că ați acceptat această invitație!

Bună ziua. Eu vă mulțumesc pentru interes.

Vorbiți-ne, vă rugăm, despre dumneavoastră ca autor. De unde pasiunea, ce scrieți, ce citiți.

De unde pasiunea? Nu pot să vă dau un răspuns exact. Cred însă că pasiunea pentru un anumit lucru sau o anumită activitate o primim la naștere. De noi depinde dacă ulterior dorim sau știm să o cultivăm. Eu am avut noroc. Am crescut printre cărți. Pot spune că întreaga mea evoluție ca om, ca medic, ca scriitor, se datorează cărților. Ăsta a fost primul pas pe calea literaturii. Cititul. Peste acest pas s-a suprapus imaginația. Restul a venit de la sine. Ce citesc? Orice. În momentul de față, lucrând la un roman ce are ca temă apocalipsul cu virusul Z, normal, citesc autorii de gen. Nu de alta, dar să văd cum stă concurența. Citesc autori ca Alex Smith, Chrissy Peebles, David Simpson, Robert Paine, Luke Shepard.

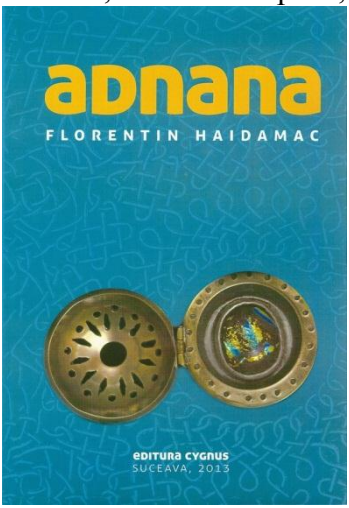

Povestiți-ne despre **Adnana**, cartea pe care o oferiți ca premiu. Este primul dumneavoastră roman, din care câteva capitole au fost publicate chiar în Gazeta SF. Cum v-a venit ideea să o scrieți? V-a ajutat experiența publicării în Gazeta SF în demersul publicării ei în volum? Dar în periplul dumneavoastră literar, în general?

Adana este, înainte de toate, o poveste frumoasă. Am pus in ea multă emoție. Adnana se vrea un roman accesibil. De asta nu are un limbaj complicat. Nu are termeni pe care să-i cauți în

dicționare de SF. Adnana a avut un impact foarte puternic printre cititorii care nu agreau literatura SF. Chiar am fost foarte încântat atunci când mai mulți cititori mi-au mărturisit că după ce au citit Adnana s-au îndrăgostit de SF. Sincer, chiar și eu mă mir, recitind unele capitole, cât de bine am zugrăvit anumite situații. Geneza cărții a pornit de la prima frază, frază pe care am avut-o în minte săptămâni întregi. Ca să scap de ea am pus-o pe hârtie și, încet incet, am construit un viitor foarte probabil în evoluția rasei noastre. Despre influența Gazetei SF voi vorbi mai jos, tocmai pentru că am un mesaj important pentru tinerii autori.

Ce sfaturi le-ați da noilor autori care doresc să debuteze în volum? Care credeți că e rețeta succesului?

Pentru autorii care doresc să debuteze în volum am un sfat prețios. Un sfat pe care l-am primit de la Mircea Coman acum câțiva ani, când am debutat în Gazeta SF. Mă felicit că l-am ascultat. Anume, să-și facă întâi ucenicia prin povestiri scurte. Să asculte ce spun cititorii și recenzenții și abia pe urmă, după un an doi de publicat în reviste electronice, să încerce să scrie un roman. Pentru mine Gazeta SF a însemnat o mare șansă, o imensă oportunitate de a învăța cum anume se scrie. Tocmai această disponibilitate de a promova tineri autori, ucenici, aduce Gazetei SF un statut special și un mare avantaj față de celelalte publicații online. Cel mai important pentru un autor debutant este curajul. Curajul de a se diseca și de a se expune, dar și curajul de a accepta criticile, uneori negative. Talentul pentru scris se cultivă, se șlefuiește. Nu poți sări peste etape. Nu poți să scrii fără să știi alfabetul, corect? După părerea mea, doar cel care are curajul și forța de a-și face ucenicia corect va ajunge să scrie bine.

Ați dori să-i transmiteți ceva câștigătorului?

Să creadă în el și să aibă în vedere că scrisul e ceva asumat pe viață. De scris nu te mai vindeci. A fi autor e un mod de viață. Chiar în condițiile vicioase din această țară. Și să nu uite că un scriitor scrie chiar și pentru un singur cititor. Să nu uite responsabilitatea față de cititori pentru că ei sunt cei mai importanți în ecuația asta.